

# 2019

SAMFÉLAGSSKÝRSLA



Fjarðaál  
alcoa.is



---

ÁHERSLUR ALCOA FJARÐAÁLS Í SAMFÉLAGS-  
ÁBYRGÐ ENDURSPEGLA MARKMIÐ OG STEFNU  
FYRIRTÆKISINS SEM SNÚA AÐ ÞVÍ AÐ LAGA  
STARFSEMI SÍNA AÐ HUGMYNDAFRÆÐI SJÁLF-  
BÆRRAR ÞRÓUNAR.

---

**2019** SAMFÉLAGS-  
SKÝRSLA

## EFNISYFIRLIT

<b>01</b>	<b>Um skýrsluna</b>	5	<b>08</b>	<b>Mannauður</b>	28
<b>02</b>	<b>Yfirlýsing framkvæmdastjórnar</b>	7	<b>8.1</b>	Starfsánægja	30
<b>03</b>	<b>Ávarp forstjóra</b>	8	<b>8.2</b>	Kynjahlutfall og starfsmannavelta	30
<b>04</b>	<b>Stefna Alcoa Fjarðaáls um samfélagsábyrgð</b>	10	<b>8.3</b>	Jafnréttismál	30
<b>4.1</b>	Mannauður	10	<b>8.4</b>	Starfs- og siðareglur	34
<b>4.2</b>	Umhverfi	11	<b>8.5</b>	Öryggi	34
<b>4.3</b>	Efnahagur/virðisikeðja	11	<b>8.6</b>	Heilsa og velferð	35
<b>4.4</b>	Samfélag	11	<b>8.7</b>	Hlunnindi fastráðinna starfsmanna	37
<b>05</b>	<b>Samfélagsmarkmið Alcoa Fjarðaáls 2020</b>	12	<b>8.8</b>	Starfsþróun og endurmenntun	37
<b>06</b>	<b>Starfsemi Alcoa Fjarðaáls</b>	14	<b>8.9</b>	Samfélagsmarkmið 2019 – árangur	38
<b>6.1</b>	Framleiðsluferli	14	<b>09</b>	<b>Samfélag</b>	39
<b>07</b>	<b>Umhverfismál</b>	18	<b>9.1</b>	Hagsmunaaðilar	39
<b>7.1</b>	Tilkynningar	18	<b>9.2</b>	Styrkir til góðra verka	44
<b>7.2</b>	Grænt bókhald	19	<b>9.3</b>	Samfélagsviðburðir og sjálfböðavinna	47
<b>7.3</b>	Hráefnis- og auðlindanotkun	20	<b>9.4</b>	Sjálfbær þróun á Austurlandi	48
<b>7.4</b>	Losun í andrúmsloft	23	<b>9.5</b>	Samfélagsmarkmið 2019 – árangur	48
<b>7.5</b>	Flúor í grasi – umhverfisvöktun	23	<b>10</b>	<b>Efnahagur og virðisikeðjan</b>	49
<b>7.6</b>	Hávaði	25	<b>10.1</b>	Lykiltölur	49
<b>7.7</b>	Úrgangsmál	25	<b>10.2</b>	Fjármögnun fyrirtækisins	49
<b>7.8</b>	Frárennslí	27	<b>10.3</b>	Samstarf við birgja	50
<b>7.9</b>	Samfélagsmarkmið 2019 – árangur	27	<b>10.4</b>	Innkaupanet	52
			<b>10.5</b>	Samfélagsmarkmið 2019 – árangur	52
			<b>11</b>	<b>Áritun endurskoðanda</b>	53
			<b>12</b>	<b>GRI-yfirlitstafla</b>	54
			<b>13</b>	<b>Stefnuyfirlýsing Fjarðaáls</b>	62

# 01

## UM SKÝRSLUNA

Starfsmenn eru hvattir til að taka þátt í mótun meginmarkmiða samfélagsábyrgðar félagsins.

Alcoa Fjarðaál sf. gefur nú út samfélagskýrslu í fjórða sinn og fylgir alþjóðlegum GRI (Global Reporting Initiative Standards) staðli um samfélagsábyrgð þriðja árið í röð. Grænt bókhald fyrirtækisins er hluti af skýrslunni líkt og í fyrri skýrslum. Með árlegri útgáfu á samfélagskýrslu er fyrirtækið að auka gegnsæi í starfsemi þess sem felst meðal annars í því að gera grein fyrir árangri, stöðu verkefna og tölulegum upplýsingum um umhverfisáhrif og mót vægisáðgerðir auk áhrifa á samfélag, mannaúð, efnahag og virðisikeðju.

Alcoa Fjarðaál vill vera fyrirmynd í samfélagsábyrgð og hefur markað sér stefnu sem felst meðal annars í því að draga markvisst úr umhverfisáhrifum beint frá starfsemi og í gegnum virðisikeðju félagsins, hafa jákvæð áhrif á samfélagið og stuðla að jákvæðri uppbyggingu vinnustaðarins þar sem karlar og konur fá jöfn tækifæri til að vaxa og dafna í starfi.

Alcoa Fjarðaál hefur verið aðili að Global Compact í gegnum móðurfélagið frá árinu 2009 og skrifaði fyrirtækið sjálft undir Jafnréttissáttmála UN Women árið 2012. Fyrirtækið hefur einnig verið aðili að Festu, miðstöð um samfélagsábyrgð frá árinu 2014 og er þátttakandi í loftslagsyfirlýsingu Festu og Reykjavíkurborgar sem felst í því að draga úr myndun úrgangs og gróðurhúsa-lofttegunda.

Fjórtán manna stýrihópur um samfélagsábyrgð hefur haldið utan um gerð skýrslunnar í samstarfi við vottaðan GRI ráðgjafa. Efnistösk skýrslunnar hafa verið skilgreind miðað við bein tengsl starfseminnar við umhverfi og samfélag, og við niðurstöður samtala við helstu hagsmunaaðila félagsins og starfsmenn. Starfsmenn hafa jafnframt verið hvattir til að taka þátt í mótun meginmarkmiða samfélagsábyrgðar félagsins.

Þær mælingar sem eru birtar í skýrslunni endurspeglar helstu snertifleti starfseminnar sem skiptast í eftirfarandi kafla: umhverfi, mannaúð, samfélag, virðisikeðju og efnahag. Stýrihópurinn vinnur eftir þessum málaflokkum en hópurinn samanstendur af nokkrum framkvæmdastjórum fyrirtækisins og starfsmönnum frá öllum ferlum þess. Að auki koma fjölmargir starfsmenn stjórnunar-, stoð- og framleiðsluferla að því að taka saman upplýsingar í skýrsluna.

## VINNUSTADAR- MENNING

Við sýnum hvert öðru vinsemd og virðingu í öllum samskiptum og metum framlag allra að verðleikum. Þannig myndum við gagnkvæmt traust og sköpunum sálrænt öryggi fyrir alla.



# 02

## YFIRLÝSING FRAMKVÆMDA- STJÓRNAR

Hugmyndafræði sjálfbærrar þróunar er undirliggjandi þáttur í samfélagsábyrgð Alcoa Fjarðaáls. Meginmarkmið samfélagsstefnu fyrirtækisins er að hafa jákvæð áhrif á samfélagið og draga úr neikvæðum umhverfisáhrifum af starfsemi. Innleiðing samfélagsábyrgðar Alcoa Fjarðaáls byggir á mælanlegum markmiðum, markvissum aðgerðum og verkefnum með það að leiðarljósi að ná jafnvægi á milli starfseminnar, samfélags, umhverfis og efnahags til lengri tíma lítið. Alcoa Fjarðaál fylgir eftir gildum og leiðbeiningum móðurfélagsins Alcoa Corporation um stjórnarhætti. Sú fyrirmynd stuðlar að skilvirkum rekstri á öllum sviðum félagsins. Eitt af megin gildum Alcoa eru heilindi og hvetja stjórnendur félagsins starfsmenn sína að vera opnir, heiðarlegir og um leið ábyrgir og fylgja eftir leiðbeinandi vinnureglum. Fyrirtækið leggur áherslu á gegnsæi í samskiptum við sína starfsmenn og helstu hagsmunaaðila. Félagið fylgir eftir skýrum siðareglum og skulu allir starfsmenn fá þjálfun á því sviði til að styðja við góða siðferðilega hegðun í starfi. Félagið vinnur markvisst að því að skapa góða og uppbyggilega vinnustaðarmenningu og þjóna starfsmenn þar lykilhlutverki. Stefnubreytingar eru innleiddar á markvissan hátt í samráði við starfsmenn.

Alcoa er starfrækt viðs vegar um heiminn og leggur ríka áherslu á að fylgja vinnuferlum til að draga úr spillingu og efla gegnsæi í starfsemi félagsins. Á árinu 2019 var unnið markvisst að því að innleiða uppfærðar siðferðisreglur hjá Alcoa og fræða starfsmenn um spillingu, mútugreiðslur, mansal og persónuvernd. Hagsmunaaðilar og starfsmenn geta á auðveldan hátt tilkynnt um hugsanlegt brot á lögum í sérstaka „Heilindalínu“ (e. Integrity Line). Á Íslandi þá leggur framkvæmdastjórn Fjarðaáls ríka áherslu á samvinnu við hagsmunaaðila byggt á leiðbeinandi vinnureglum frá móðurfélaginu með það að markmiði að ná betri árangri á sviði efnahags-, samfélags- og umhverfismála.

Upplýsingar sem fram koma í þessari skýrslu eru réttar og veittar samkvæmt okkar bestu vitund.

Fyrir hönd framkvæmdastjórnar,

Tor Arne Berg  
forstjóri Alcoa Fjarðaáls

# 03

## ÁVARP FORSTJÓRA



### Ágæti lesandi.

Síðustu fjögur ár hefur Alcoa Fjarðaál gefið út samfélagskýrslu sem fylgir stöðlum GRI um samfélagskýrslu-gerð. Í fyrra var tekin sú ákvörðun að fylgja einnig þeim heimsmarkmiðum Sameinuðu þjóðanna sem samræmast starfsemi og stefnu okkar í samfélags-ábyrgð. Ákveðið var að einblína á sex af þeim 17 heimsmarkmiðum um sjálfbæra þróun sem Sameinuðu þjóðirnar hafa innleitt, en þau markmið sem þóttu best eiga við okkar starfsemi eru:

#### Markmið 3:

Heilsa og vellíðan.

#### Markmið 5:

Jafnrétti kynjanna.

#### Markmið 8:

Góð atvinna og hagvöxtur.

#### Markmið 12:

Ábyrg neysla og framleiðsla.

#### Markmið 13:

Aðgerðir í loftslagsmálum.

#### Markmið 17:

Samvinna um markmiðin.

Í yfirliti yfir markmið okkar í samfélagsábyrgð 2020 má sjá hvernig heimsmarkmiðin tengjast markmiðum fyrirtækisins.

Fjarðaál vill ganga á undan með góðu fordæmi og vera fyrirmynd annarra fyrirtækja þegar kemur að samfélagsábyrgð. Við leggjum áherslu á að vinna náið með nærsamfélaginu og hagsmunaaðilum og gegnsæ upplýsingagjöf er mikilvæg í því sambandi. Gott dæmi um slíkt er einmitt þessi skýrsla. Það er einnig ánægjulegt að segja frá því að móðurfélag Fjarðaáls, Alcoa, var tilnefnt af Dow Jones Sustainability Index (DJSI) sem leiðtogi áliðnaðarins í samfélagsábyrgð á síðasta ári.

Fjarðaál er eitt stærsta iðnfyrirtæki landsins. Á síðastliðnu ári flutti félagið út vörur fyrir rúman 81 milljarð króna (664M USD) og þar af urðu 30,6 milljarðar króna eða 38% eftir í landinu. Þá greiddi fyrirtækið riflega einn milljarð



króna í skatta og opinber gjöld á Íslandi. Liður í stuðningi fyrirtækisins við nærsamfélagið eru styrkir frá Fjarðaáli og Alcoa Foundation til ýmissa samfélagsverkefna og á síðastliðnu ári var úthlutað tæpum 200 milljónum króna til samfélags- og menningarmála.

Rekstrarárið 2019 var okkur því miður þungt, sérstaklega á seinni hluta ársins. Við glímdum við óstöðugleika í kerskálunum sem hafði neikvæð áhrif á framleiðsluna og árangur okkar í umhverfismálum. Þrátt fyrir það var öll losun frá fyrirtækinu innan starfsleyfismarka. Samhliða þessum erfiðleikum þurftum við að glíma við hækkanði hráefnisverð, aukinn launakostnað og lækkandi álverð. Þar sem við náðum ekki þeim árangri sem við ætluðum okkur í umhverfismálum merkir það ekki að þau markmið sem við settum fram í samfélagskýrslunni okkar á síðasta ári verði lögð til hliðar heldur verður haldið áfram að vinna með þau.

Við reyndum eftir bestu getu að hlúa að starfsfólki okkar á álagstímanum á síðasta ári. Það var ánægjulegt að finna fyrir miklum samhug hjá starfsfólki í að takast á við erfið rekstrarskilyrði. Á síðastliðnu ári héldum við áfram í vegferð okkur í jafnréttismálum og í samstarfi við Capacent var hafist handa við innleiðingu á Jafnréttisvísi. Þetta þótti rökrétt framhald í því verkefni að halda áfram að efla vinnustaðarmenningu Fjarðaáls og ekki síst að gera vinnustaðinn að aðlaðandi kosti fyrir konur. Markmið Fjarðaáls hefur ávallt verið að hafa jöfn kynjahlutföll og á síðasta ári náðum við að auka hlutfall kvenna þrátt fyrir að við eigum enn langt í land. Nú eru konur um 23,5% þeirra sem starfa hjá Fjarðaáli.

Samfélagskýrslan er aðgengileg rafrænt á slóðinni [samfelags-skyrsla.alcoa.is](http://samfelags-skyrsla.alcoa.is) en þar eru upplýsingar um samfélagsábyrgð og starfsemi fyrirtækisins aðgengilegar öllum. Enn

fremur er sú leið valin að gefa skýrsluna eingöngu út rafrænt til að lágmarka umhverfisþor við útgáfunu.

Hafi fólk ábendingar eða athugasemdir er velkomið að senda póst á [fjarmaal@alcoa.com](mailto:fjarmaal@alcoa.com).

### Njótið lestursins.

Tor Arne Berg  
forstjóri Fjarðaáls



# 04

## STEFNA ALCOA FJARÐAÁLS UM SAMFÉLAGSÁBYRGÐ

Meginmarkmið Alcoa er að ná jafnvægi milli starfsemi fyrirtækisins og umhverfis-, efnahags- og samfélagslegra þátta.

Áherslur Alcoa Fjarðaáls í samfélagsábyrgð endurspeglar markmið og stefnu fyrirtækisins sem snúa að því að laga starfsemi sína að hugmyndafræði sjálfbærrar þróunar. Meginmarkmiðið er að ná jafnvægi milli starfsemi fyrirtækisins og umhverfis-, efnahags- og samfélagslegra þátta. Frá upphafi starfseminnar hefur átt sér stað vöktun umhverfis-, samfélags- og efnahagsvísa og þeim upplýsingum verið komið á framfæri á vefsíðunni [sjalubaerni.is](http://sjalubaerni.is).

Hlutverk álvers Alcoa Fjarðaáls á Reyðarfirði er að framleiða ál á öruggan, umhverfisvænan og hagkvæman hátt, í samræmi við kröfur starfsleyfis og gildandi lög og reglugerðir. Stefna félagsins er að einbeita sér að þessari kjarnastarfsemi og láta öðrum fyrirtækjum eftir ýmsa stöðþjónustu sem tengist rekstrinum.

Á þennan hátt stuðlar Alcoa Fjarðaál að uppbyggingu atvinnulífs á svæðinu. Alcoa Fjarðaál leggur ríka áherslu á að hlúa að mannauði sínum í samræmi við gildi móðurfélagsins um heilindi, árangur og umhyggju. Þá hefur Fjarðaál einnig innleitt heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna og styðst við þau í samfélagsstefnu sinni.

### 4.1 MANNAUÐUR

Almenn velferð og öryggi starfsfólks eru ávallt í forgangi. Að sama skapi er lögð áhersla á helgun og þátttöku starfsfólks í starfsumhverfi sem hvetur til stöðugra umbóta og styður við þjálfun og menntun. Alcoa Fjarðaál vinnur markvisst að því að efla og auka jafnrétti og stuðla að fjölbreytileika og heilbrigðri vinnustaðarmenningu.

Fyrirtækið fylgir viðmiðum Jafnréttisáttmála UN Women og UN Global Compact og reynir ávallt að tryggja að allir einstaklingar hafi jafna möguleika á starfsþróun, jöfn tækifæri varðandi ábyrgð og úthlutun verkefna óháð kyni. Fjarðaál lítur til heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna og eru markmið númer 3 um góða heilsu og velferð og markmið númer 5 um jafnrétti kynjanna höfð að leiðarljósi í stefnu fyrirtækisins í mannauðsmálum.

### 4.2 UMHVERFI

Alcoa Fjarðaál fylgir eftir stefnu móðurfélagsins í umhverfi-, heilsu- og öryggismálum. Frammistaða fyrirtækisins í þeim efnum er vöktuð með reglulegum mælingum með það að markmiði að tryggja stöðugar umbætur. Starfsemin skilur eftir sig umhverfisfótspor sem hefur verið kortlagt til að lágmarka áhrifin á innra og ytra umhverfi. Í starfseminni er unnið að því með markvissum aðgerðum, vöktun og stýringu að nýta auðlindir betur, lágmarka magn úrgangs og spilliefna frá starfseminni og draga úr losun gróðurhúsalofttegunda. Fjarðaál lítur til heimsmarkmiða númer 12 um ábyrga neyslu og framleiðslu og númer 13 um aðgerðir í loftslagsmálum þegar

unnið er að umbótum í umhverfismálum hjá fyrirtækinu.

### 4.3 EFNAHAGUR/VIRÐISKEÐJA

Samfélagsábyrgð Alcoa Fjarðaáls felst í því að tryggja fjárhagslega sjálfbærni fyrirtækisins og hafa jákvæð efnahagsleg áhrif í nærsamfélaginu. Alcoa Fjarðaál stuðlar markvisst að uppbyggingu atvinnulífs á Austurlandi með því að bjóða út ýmsa stöðþjónustu til fyrirtækja í grennd við álverið. Á þann hátt gerir Alcoa Fjarðaál þeim fyrirtækjum kleift að byggja upp starfsemi sína samhliða uppbyggingu atvinnulífsins á svæðinu. Félagið gerir strangar kröfur til birgja og þjónustuaðila hvað viðkemur umhverfis-, heilsu og öryggismálum. Birgjar verða að uppfylla kröfur um samfélagsábyrgð auk þess að vera samkeppnishæfir í verði og þjónustu. Heimsmarkmið númer átta um góða atvinnu og hagvöxt fellur vel að stefnu Fjarðaáls varðandi efnahagsmál.

### 4.4 SAMFÉLAG

Alcoa Fjarðaál leggur áherslu á opið og virkt samtal við alla hagsmunaað-

ila. Félagið telur að forsenda þess að treysta hag hluthafa og hagsmunaaðila liggja í góðum og gegnsæjum stjórnarráttum. Alcoa Fjarðaál á í nánun samstarfi við hagsmunaaðila varðandi uppbyggingu innviða samfélagsins sem snerta samgöngur, nýsköpun, mennta- og félagsmál. Þar að auki leggja Alcoa Fjarðaál og Alcoa Foundation fé til ýmissa málefna, menningarviðburða og verkefna á Austurlandi. Alcoa Fjarðaál leggur mikla áherslu á að vera virkur þátttakandi í nærsamfélaginu og gagnvart sínum hagsmunaaðilum sem felst meðal annars í því að breiða út boðskap heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna. Heimsmarkmið númer 17 um samvinnu varðandi markmiðin endurspeglar þær áherslur vel.

Heimsmarkmið númer átta um góða atvinnu og hagvöxt fellur vel að stefnu Fjarðaáls varðandi efnahagsmál.

# 05

## SAMFÉLAGSMARKMIÐ ALCOA FJARÐAÁLS 2020



Markmið	Heimsmarkmiðin (SDG)	GRI
<b>Mannauður (heilsa og öryggi)</b>		
Halda vinnufundi í anda Jafnréttisvísis Capacent með öllu starfsfólki til að ræða vinnustaðarmenningu	SDG 5 – Jafnrétti kynjanna	404-2, 404-3
Fram fari endurskoðun (Kaizen) á stjóriðjuskólanum til þess að námið nýtist bæði starfsmönnum og fyrirtækinu betur	SDG 17 – Samvinna	413-1
Ljúka fyrsta stigi þjálfunar starfsmanna á úttektaforritinu Forwood <sup>1</sup> . Markmiðið er að 70 starfsmenn verði virkir úttekaraðilar í lok árs 2020.	SDG 3 – Góð heilsa	403, 4, 403-5, 403-6, 403-8
Að auka hlutdeild kvenna í nýráðningum	SDG 5 – Jafnrétti kynjanna	102-24, 401-1, 404-2, 405-1
<b>Umhverfi</b>		
Standast vottun gagnvart ASI staðli á árinu	SDG 13 – Loftslagsmál/ SDG 12 – Ábyrg neysla	Snertir alla flokka GRI: 100, 200, 300, 400
Skipta út díselknúnum lyfturum fyrir rafmagnslyftara	SDG 13 – Loftslagsmál	305-3, 305-3
Að HF losun á framleitt tonn verði undir 0,250 kg/t	SDG 13 – Loftslagsmál	305-4
Standast kröfur gagnvart ISO 50001 um orkunýtni	SDG 13 – Loftslagsmál/ SDG 12 – Ábyrg neysla	302-2, 302-3, 302-4
<b>Samfélag</b>		
Halda opinn íbúafund árið 2020 til að efla samskiptin við íbúa á svæðinu	SDG 17 – Samvinna	413-1, 102-43, 102-44
Hefja samstarf við fræðslufulltrúa nærliggjandi sveitarfélaga um verkefni sem stuðlar að bættri sjálfsmynd unglinga	SDG 17 – Samvinna / SDG 5 – Jafnrétti kynjanna	413-1, 203-2, 102-43
Efla stuðning við Austurbrú um uppbyggingu Háskólaseturs á Austurlandi	SDG 17 – Samvinna	203-1, 102-43, 203-1, 203-2
<b>Efnahagur/ virðisæðja</b>		
Standast vottun á IATF:16949 gæðastaðli á árinu	SDG 8 – Góð atvinna og hagvöxtur	Snertir alla flokka GRI: 100, 200, 300, 400
Endurvinna innanhúss aukið magn af þekjuefni í kerskála	SDG 12 – Ábyrg neysla	306-3, 302-4, 305-1, 305-5
Vinum í því að minnka aðföng sem koma með flugi og nýta meira skipasamgöngur til að draga úr kolefnisfótspori	SDG 13 – Loftslagsmál	305-5, 302-4, 102-9
Ná og viðhalda stöðugleika í rekstri og auka þannig framleiðslu á vörum frá Fjarðaáli um 10 þúsund tonn milli ára	SDG 8 – Góð atvinna og hagvöxtur	201-1

Árið 2020 mun Fjarðaál halda áfram að hafa öryggismál og öryggismenningu í i öndvegi. Starfsmenn munu vinna saman að því að skapa heilbrigða vinnustaðarmenningu og fjölskylduvænt starfsumhverfi. Verkefni um jafnréttisvísa eykur fjölbreytni í starfsmannahópi og stuðlar að auknu jafnrétti á vinnustaðnum. Stefnt er sjálfbærnivottun fyrir-tækisins (ASI) á árinu og áfram er unnið að því að nýta tækninýjungar til að leysa vandamál í framleiðslu, auka samskipti á milli fólks og bæta framleiðni.

Alcoa Fjarðaál og starfsfólk Alcoa vinna á hverjum degi eftir gildum fyrirtækisins sem eru:

**Heilindi  
Árangur  
Umhyggja**

<sup>1</sup>Forwood mælir árangur í virkni mikilvægustu varnarlega starfsmanna við störf á framleiðslu - og viðhaldssvæðum.

# 06

## STARFSEMI ALCOA FJARÐAÁLS

Hlutverk álvers Alcoa Fjarðaáls á Reyðarfirði er að framleiða ál á öruggan, hagkvæman og samfélagslega ábyrgan hátt.

Hlutverk álvers Alcoa Fjarðaáls á Reyðarfirði er að framleiða ál á öruggan, hagkvæman og samfélagslega ábyrgan hátt. Stefna félagsins er að einbeita sér að þessari kjarnastarfsemi og láta öðrum fyrirtækjum eftir ýmsa stoðþjónustu sem tengist rekstrinum. Á þennan hátt stuðlar Alcoa Fjarðaál að uppbyggingu atvinnulífs á svæðinu. Alcoa Fjarðaál sf. að Hrauni 1 í Reyðarfirði hóf framleiðslu á áli í byrjun apríl 2007 og var framleiðslan komin í fulla afkastagetu í ágúst 2008. Framleiðslugeta álversins í dag er allt að 360 þúsund tonn af áli á ári samkvæmt starfsleyfi. Starfsmenn Alcoa Fjarðaáls voru 524 að meðaltali árið 2019. Auk þeirra vinna að jafnaði um 250 verktakar á vegum annarra fyrirtækja í álverinu eða á lóð álversins við ýmis störf svo sem framleiðslu, viðhald, þjónustu og ráðgjöf. Fyrirtækið starfar samkvæmt starfsleyfi útgefnu þann 8. nóvember 2010. Starfsemi fyrirtækisins fellur undir fyrirtækjaflokk 2.1, álframleiðslu, samkvæmt reglugerð nr.

851/2002 um grænt bókhald. Gildistími starfsleyfisins er til 1. desember 2026 og eftirlit með starfsemi álframleiðslunnar er í höndum Umhverfisstofnunar. Heilbrigðiseftirlit Austurlands sér um eftirlit með margs konar stoðstarfsemi innan álverslóðar, svo sem verkstæðum, spennistöð og starfsmannaöstöðu.

### 6.1 FRAMLEIÐSLUFERLI

Framleiðslugeta Alcoa Fjarðaáls er allt að 360 þúsund tonn af áli á ári og er álið framleitt með rafgreiningu í 336 kerum. Framleiðsluferlið er sýnt á mynd 1. Ál verður til með rafgreiningu í kerum í kerskála. Þau eru úr stáli en fódruð með eldföstum einangrunarefnum. Í kerunum eru bakskaut úr kolefni. Yfirbygging kersins heldur uppi forbökuðum forskautum, sjálfvirkum skurnbrjótum og mötutum (e. point feeders) fyrir súrál og álflúoríð. Kerin eru höfð lokuð til að lágmarka hættuna á að gastegundir

komist út í kerskálana. Gasið er sogað burtu með afsogskerfi og leitt til þurrhreinisvirkja þar sem hreint súrál er notað til þess að hreinsa flúor úr gasinu áður það fer út í andrúmsloftið um reyksháf. Þurrhreinisvirkið hreinsar meira en 99,8% af heildarflúor úr afsogslofti keranna. Flúorinn er endurnýttur í rafgreiningarferlinu þegar hann fer með súrálínu aftur ofan í kerin. Þegar ker eru opnuð er afsog aukið til að lágmarka það afgang sem sleppur út í kerskála og andrúmsloft en sérstakar verklagsreglur gilda um umgengi við ker. Fljótandi ál er flutt úr kerskála til steypuskála í sérstökum deiglum. Þar er álið blandað íblöndunarefnum eftir pöntun kaupenda og mótað í endanlega afurð sem flutt er á markað í Evrópu. Steypuskálinn er hannaður með sveigjanleika í huga svo hægt sé að bregðast skjótt við breytingum á markaði. Á árinu 2019 skiptist framleiðslan upp í 54% áhleifa, 19% melmisstangir, 2% T-barra og 21% vír. Tæp 4% framleiðslunnar

var frábrigðavara sem var seld til endurbæðslu. Heildarmagn vöru frá steypuskála voru rúm 335.000 tonn. Framleiðsla steypuskála er vottuð samkvæmt ISO 9001:2015 gæðastjórnunarkerfinu. Í steypuskála er kælivatn til framleiðslu endurnýtt. Vatnið er hreinsað í vatnshreinisvirki og leitt aftur inn á vélar steypuskálans. Ekkert vatn úr framleiðsluferlum er leitt í frárennsli.

Starfsmenn Alcoa Fjarðaáls voru 524 að meðaltali árið 2019. Auk þeirra vinna að jafnaði um 250 verktakar við ýmis störf hjá fyrirtækinu.



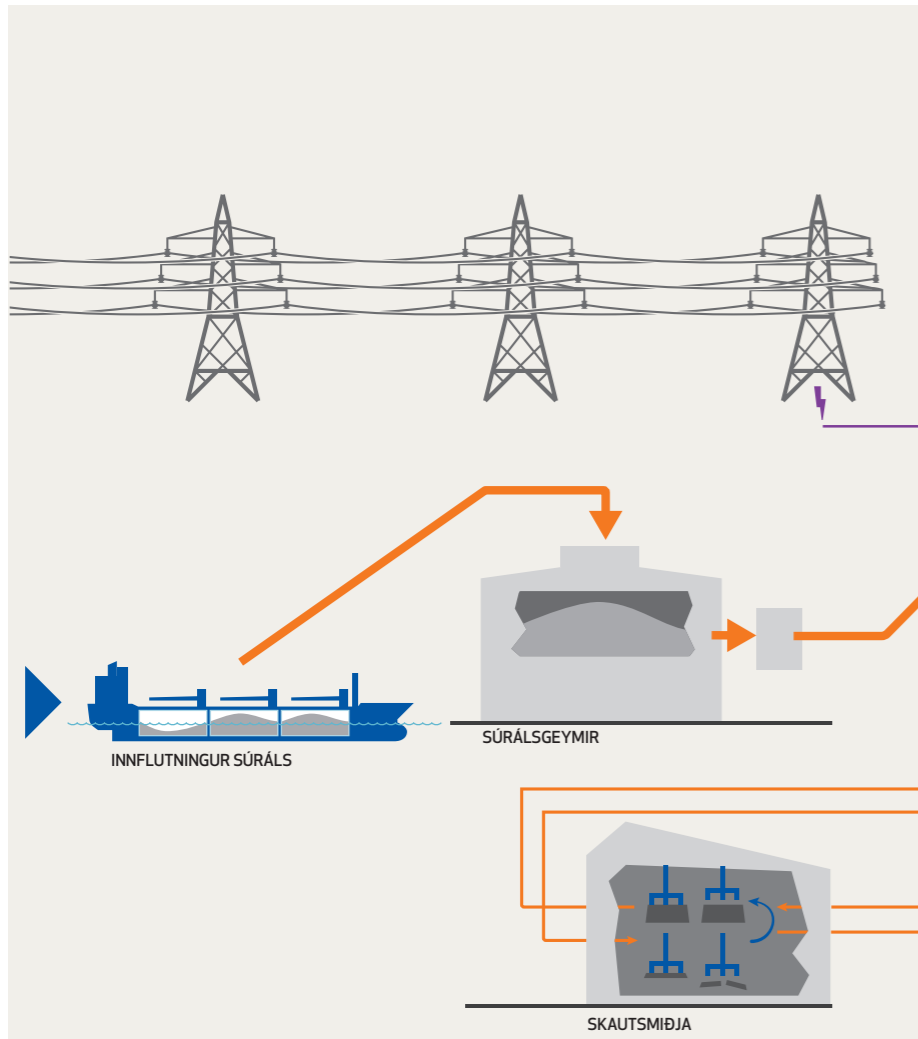


FRAMLEIÐSLUFERLI Í ÁLVERI ALCOA FJARÐAÁLS

HRÁEFNI

VINNSLA

ÚTFLUTNINGUR

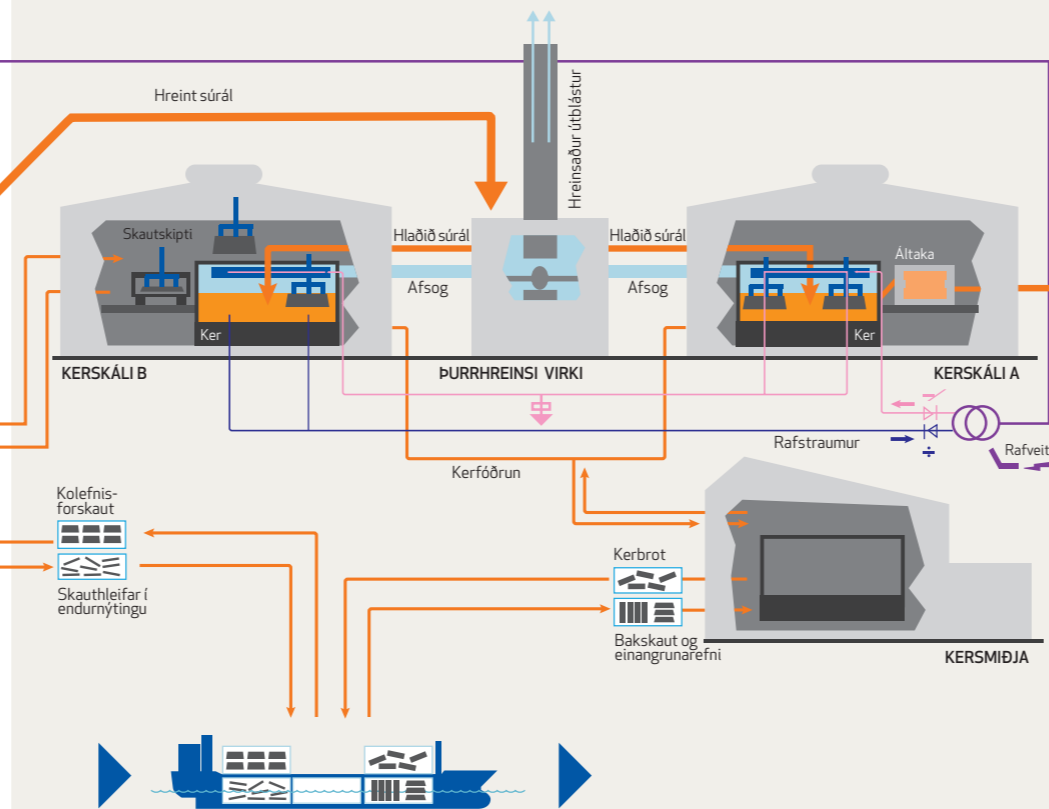


**334.858**  
ÁL FRÁ KERSKÁLA Í TONNUM

**1,60** T CO<sub>2</sub>/T ÁL  
KOLTVÍSÝRINGUR (CO<sub>2</sub>)

**99.8%**  
FLÚORS ENDURNÝTTUR Í FRAMLEIÐSLU

**0,34**  
HEILDARFLÚOR KG/T ÁL



Helstu innfluttu hráefni Fjarðaáls koma annars vegar frá Ástralíu og Brasilíu (súrál) og hins vegar frá Noregi (forskaud). Þá er álflúoríð flutt til landsins frá Noregi. Þegar súráli er landað í Mjóeyrarhöfn er það sogað upp úr lest skipsins og flutt með færíbandi í súrálssíló sem tekur 85 þúsund tonn.

**643.765**  
INNFLUTT SÚRÁL Í TONNUM

**7.292**  
INNFLUTT ÁLFLÚORÍÐ Í TONNUM

**4.839**  
RAFORKA Í GWH

**47.252**  
FERSKVATNSNOTKUN Í M<sup>3</sup>

**198.245**  
FORSKAUD, TONN

**13,95** KG/T ÁL  
BRENNISTEINSSAMBÖND (SO<sub>2</sub>)

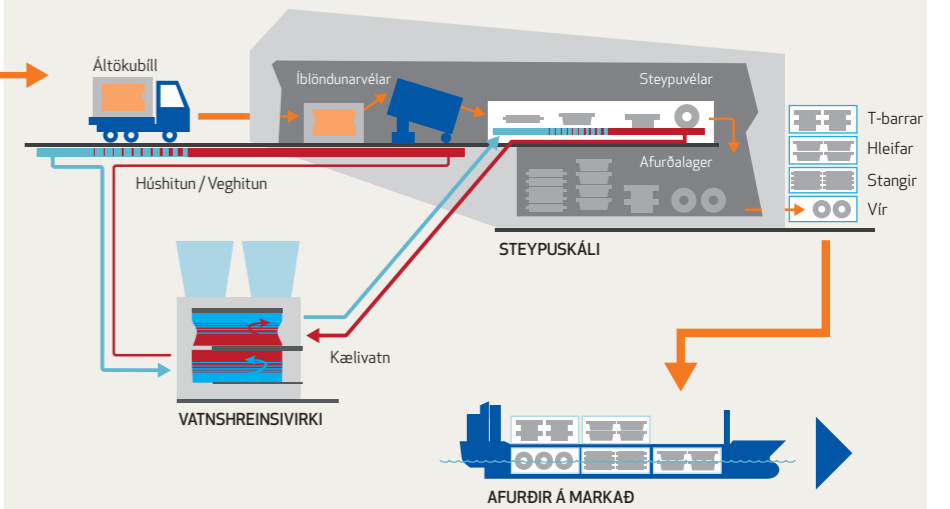
**45.651**  
SKAUTLEIFAR TIL ENDURVINNSLU Í TONNUM

**0,098** T CO<sub>2</sub>-ÍG /T ÁL  
PFC EFNI

**2.846**  
ÁLRIKUR ÚRGANGUR TIL ENDURVINNSLU Í TONNUM

Fljótandi ál er flutt úr kerskála í steypuskála í sérstökum deiglum. Þar er álið mótað í endanlega afurð sem flutt er á markað í Evrópu. Fjarðaál framleiðir álhleifa, vír og melmisstangir.

**81.400.000.000**  
ÚTFLUTNINGSVERÐMÆTI Í KRÓNUM



Í steypuskála er kælivatn til framleiðslu endurnýtt. Vatnið er hreinsað í vatnshreinsivirki og leitt aftur inn á vélar steypuskálans. Aukaafurðir og spilliefni frá framleiðslu eru flutt til endurvinnsluaðila í Evrópu.

ÚTFLUTNINGUR STEYPUKÁLA Í TONNUM:

**184.384**  
ÁLHLEIFAR OG T-BARRAR

**65.548**  
MELMI

**69.799**  
VÍR

**15.592**  
FRÁBRIGÐAVARA

**59,8%**  
VATN ENDURNÝTT Í VATNSHREINSIVIRKI



# 07

## UMHVERFISMÁL

Alcoa Fjarðaál hefur frá því að álverið hóf rekstur staðið fyrir yfirgripsmikilli umhverfsvöktun í Reyðarfirði.

Alcoa Fjarðaál vinnur að því að lágmarka neikvæð umhverfisáhrif af starfsemi með markvissum aðgerðum og setur sér metnaðarfull innri markmið í umhverfismálum á ári hverju.

Fyrirtækið hefur frá því að álverið hóf rekstur staðið fyrir yfirgripsmikilli umhverfsvöktun í Reyðarfirði í samræmi við vöktunaráætlun sem er samþykkt af Umhverfisstofnun. Niðurstöður eru birtar árlega í ársskýrslu sem er aðgengileg á heimasíðum Alcoa Fjarðaáls og Umhverfisstofnunar. Tilgangur umhverfsvöktunarinnar er að meta áhrif starfsemi álvæðisins á umhverfið í nágrenni þess.

Helsta uppspretta mengandi efna frá framleiðslunni í lofti er útblástur frá kerskála. Sá útblástur fer annars vegar upp um rjáfur skálanna og er hins vegar sogaður burt frá kerum og leiddur um

þurrhrensivirki eins og lýst er í kafla 6.1 um framleiðsluferli.

### 7.1 TILKYNNINGAR

Á árinu 2019 voru sendar inn 25 formlegar tilkynningar vegna frávíka til Umhverfisstofnunar og Heilbrigðis-eftirlits Austurlands. Þetta er svipaður fjöldi tilkynninga og árið á undan. Óvenjumargar tilkynningar voru á árunum 2018 og 2019 miðað við fyrri ár en fjöldinn stafar af óstöðugleika í kerrekstri síðast liðin tvö ár, sem leiddi til fleiri kerleka en í venjulegu árferði. Kerlekar (sjá 7.1.1) geta haft í för með sér sýnilega mengun, en eru einangraðir innan svæðis og hafa takmörkuð áhrif á umhverfi. Á síðari hluta ársins var ákveðið í samstarfi við Umhverfisstofnun að í staðinn fyrir að allir smálekar væru tilkynntir var bara tilkynnt um leka þegar rjúfa þurfti straum

### 7.2 GRÆNT BÓKHALD

	Niðurstöður 2016	Niðurstöður 2017	Niðurstöður 2018	Niðurstöður 2019	Markmið 2019	Eining
<b>Framleiðsla</b>						
Hreint ál	329.994	353.733	346.535	334.858	-	t
<b>Hráefna- og auðlindanotkun</b>						
Súrál	635.569	681.290	667.423	643.765	-	t
Álflúoríð	6.296	7.216	7.067	7.292	-	t
Forskaut	194.600	196.467	199.845	198.245	-	t
Bakskaut	1.300	282	452	1.892	-	t
Vatnsnotkun	59.738	77.430	67.357	47.252	-	m <sup>3</sup>
Raforka	4.699	4.964	4.934	4.839	-	GWh <sup>1</sup>
Própan (GSH220, GSH280)	285.667	155.991	151.196	215.802	-	l
Lífdísil -B10 (GHS07, GHS08, GHS09)	13.438	3.271	-	-	-	l
Dísilolía (GHS07, GHS08, GHS09)	526.185	495.434	503.119	490.980	-	l
Bensín (GHS02, GHS07, GHS08, GHS09)	2.971	5.369	7.503	9.252	-	l
<b>Notkun varasamra efna</b> önnur en talin eru upp og auðkennd með varúðarmerkingum í framleiðslu og hráefnis- og auðlindanotkun						
Koltjörubik (GHS08)	113	52	75	488	-	t
Örveruhemjandi efni (GHS05, GHS09)	65	63	62	48	-	t
Smurólía og smurfeiti	39.144	49.417	40.941	34.319	-	l
Kælimiðlar	589	94	336	524	-	kg
<b>Losun í andrúmsloft</b>						
<b>Heildarflúoríð</b>	<b>0,25</b>	<b>0,24</b>	<b>0,29</b>	<b>0,34</b>	<b>&lt;0,25</b>	<b>kg/t áli</b>
Þar af loftkennt flúoríð	0,15	0,14	0,18	0,13	-	kg/t áli
Þar af flúoríð í ryki	0,10	0,10	0,11	0,21	-	kg/t áli
<b>Brennisteinssambönd sem SO<sub>2</sub></b>	<b>14,08</b>	<b>14,10</b>	<b>13,74</b>	<b>13,95</b>	-	<b>kg/t áli</b>
Þar af frá forskautum	12,86	12,78	12,48	12,68	-	kg/t áli
Þar af frá súráli og COS	1,22	1,32	1,27	1,28	-	kg/t áli
<b>Ryk</b>	<b>0,36</b>	<b>0,30</b>	<b>0,40</b>	<b>0,40</b>	<b>&lt;0,4</b>	<b>kg/t áli</b>
<b>Koltvísýringur (CO<sub>2</sub>)</b>	<b>1,54</b>	<b>1,51</b>	<b>1,54</b>	<b>1,60</b>	-	<b>t CO<sub>2</sub>/t áli</b>
<b>Flúorkolefni (PFC)</b>	<b>0,091</b>	<b>0,068</b>	<b>0,077</b>	<b>0,098</b>	<b>&lt;0,1</b>	<b>t CO<sub>2</sub>-íg /t áli</b>
<b>Brennisteinshexaflúoríð (SF<sub>6</sub>)</b>	<b>0,91</b>	<b>0</b>	<b>0,92</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>kg CO<sub>2</sub>-íg/t áli</b>
<b>Úrgangur</b>						
<b>Til endurvinnslu/endurnýtingar</b>	<b>54.799</b>	<b>48.466</b>	<b>51.822</b>	<b>54.071</b>	-	<b>t</b>
Þar af skautleifar	48.788	43.714	46.432	45.651	-	t
Þar af álfleytur	315	19	14	1.235	-	t
<b>Úrgangur til brennslu (orkuvinnsla)</b>	<b>66</b>	<b>50</b>	<b>53</b>	<b>74</b>	-	<b>t</b>
<b>Úrgangur til urðunar</b>	<b>333</b>	<b>342</b>	<b>217</b>	<b>438</b>	-	<b>t</b>
<b>Spilliefni</b>						
<b>Til endurvinnslu/endurnýtingar</b>	<b>6573</b> <sup>2</sup>	<b>5.694</b>	<b>5.739</b>	<b>4.788</b>	-	<b>t</b>
Þar af kerbrot	2.496	1.331	1.025 <sup>4</sup>	0	-	t
Þar af álgjall	1.687	2.459	2.386	1.763	-	t
<b>Til urðunar</b>	<b>4</b>	<b>0</b>	<b>2</b>	<b>4.216</b>	-	<b>t</b>
<b>Til brennslu orkuvinnslu</b>	<b>81</b>	<b>143</b>	<b>96</b>	<b>85</b>	-	<b>t</b>
Þar af olíumenguð spilliefni	68	98	2	0	-	t
<b>Aukaafurðir</b>						
Raflausn (GHS07, GHS08, GHS09)	2.612	4.880	3.880	4.193	-	t
<b>Mælingar í frárennsli til sjávar<sup>3</sup></b>						
Olía og fita	<2-11	<2	<2-7	<2	-	mg/L
Ál	0,1-0,4	0,46-0,69	0,67-1,70	0,37-1,1	-	mg/L
Flúor	4,1-7,9	5,3-9,2	1-8,6	4,1-11	-	mg/L

<sup>1</sup> 1 GWh jafngildir 1.000.000 kWh.

<sup>2</sup> Hluti af magni spilliefna frá framleiðslu var sent til endurvinnslu á árinu 2017.

<sup>3</sup> Gildi gefin upp sem lægsta og hæsta mældu gildi fyrir árið.

<sup>4</sup> Vegna tafa í móttöku hjá úrvinnsluáðila var ekki hægt að senda kerbrot til endurvinnslu á árinu.

■ Árangur betri en innra markmið

■ Innra markmið náðist ekki.



þar sem það hefur áhrif á starfsemi hreinsivirkis. Alls voru sendar inn 14 tilkynningar varðandi kerleka og vinnu tengda hreinsun á þeim. Aðrir viðburðir sem tilkynnt var um voru eftirfarandi:

- Í janúar var skipulagt rafmagnsleysi tilkynnt vegna viðgerðar á leiðurum tveggja kera í kerskála. Í sama mánuði var einnig tilkynnt vandamál með mælitæki í reykahreinsivirki og þá var Umhverfisstofnun upplýst vegna nýrra úrvinnsluaðila kerbrota og útflutningsleyfa þar að lútandi.
- Í apríl var tilkynnt um óhapp er 50-80 lítrar af gírolíu láku úr birgðartanki á malbikað plan innan lóðar Fjarðaáls. Öll olían var hreinsuð upp.
- Í júní var tilkynnt um að vestara reykahreinsivirkið var niðri í tvo klukkutíma vegna bilunar og því sýnileg mengun frá kerskála.
- Í september var tilkynnt um ójafnvægi í rekstri kerskálans.
- Í október var tilkynnt um leka á þeytilausn frá víravél í steypuskála niður á hluta hafnarsvæði Eimskipa. Hluti lausnarinnar endaði í sjó en er skaðlaus fyrir lífríki.

- Í desember var tilkynnt um rafmagnstruflanir í reykahreinsivirkinu með þeim afleiðingum að hluti afsogsblásara urðu rafmagnslausir.

#### 7.1.1 Hvað er kerleki?

Kerlekar verða þegar hliðarfóðring eða botn kers gefur sig og fljótandi ál og/eða raflausn lekur úr kerum. Þetta gerist yfirleitt þegar ker er komið á sitt síðasta aldurs skeið og óstöðugleiki í rekstri kersins veldur truflun á eðlilegum rekstri þess, með þessum afleiðingum. Til þess að efla öryggi í kerskála þá hefur eftirlit verið aukið með eldri kerum og sýnatökum úr þeim fjölgað. Þannig næst betur að hafa stjórn á flestum kerum sem lenda í þessum aðstæðum, en í sumum tilfellum, þar sem ekki næst að lagfæra rekstur kerana, leiðir það til kerleka. Við kerleka getur orðið mikið sýnilegt ryk og gufumyndun. Öryggi starfsmanna er alltaf haft í fyrirrúmi og fylgja starfsmenn ströngum viðbragðsáætlanum þegar um kerleka er að ræða. Viðbragðsáætlun í kerskála vegna kerleka miðar að því að hægt sé að bregðast eins skjótt við og hægt er, til að lágmarka hugsanleg umhverfis-, heilsu-, og öryggisáhrif sem svona viðburður getur haft í för með sér.

### 7.3 HRÁEFNIS- OG AUÐLINDANOTKUN

Lykiltölur varðandi framleiðslu, hráefnis- og auðlindanotkun koma fram í kafla 7.2. sem er tafla yfir Grænt bókhald.

Framleiðsla áls árið 2019 var 334.858 tonn, sem er lækkun um nær 12 þúsund tonn milli ára og var heildar rafmagnsnotkun á hvert framleitt tonn af áli 14.451 kwh og hækkaði úr 14.238 kwh. Skýringuna á því að orkunýtni var minni má rekja til óstöðugleika í rekstri á síðari hluta ársins. Ástæðan var einkum rakin til vandamála í rekstri kerskála sem orsakaðist af heitri kerlínu, aukningu í skautskiptum og tíðum kerlekum. Afleiðingarnar voru til dæmis fjölgun heitra kera, aukning á HF losun og almennur óstöðugleiki. Gripið var til margþættra aðgerða, straumur var lækkaður og fengin aðstoð sérfræðinga í kerrekstri frá móðurfélaginu til að vinna með sérfræðingum kerskála Fjarðaáls að lausn vandamálsins.

Rístitími<sup>1</sup> jókst í kjölfar þessa óstöðugleika og þar af leiðandi var aukning á losun PFC frá starfsemi. Notkun

álflúoríðs jókst um 225 tonn milli ára. Flúorlosun jókst einnig á þessu tímabili en var þó innan ársmeðaltals starfsleyfis og flúor í grasi yfir sumartímann var undir viðmiðunarmörkum. Fylgst var með HF styrk í andrúmslofti á vöktunarstöðvunum, sérstaklega á stöð 2 en þessi óstöðugleiki virtist ekki hafa áhrif á loftgæði á svæðinu.

### Vatnsnotkun Fjarðaáls er með því lægsta sem þekkist innan Alcoa samstæðunnar.

Í byrjun janúar 2019 voru tilbúin tvö endurfóðruð ker frá lokum árs 2018 til að skipta út í kerskála. Í heildina voru endurfóðraðar 67 kerskeljar árið 2019. Alls voru notuð 1.340 bakskauf til þess

að fódra þessar skeljar og var heildarþyngd þeirra um 1.892 tonn. Notaður var umhverfissvænni þjöppusalli en áður hefur verið gert í endurfóðrunarferlinu, samtals um 502 tonn.

Allt kælivatn frá iðnaðarferlum er hreinsað í vatnshreinsivirki og endurnýtt í steypuskála, en vatnsnotkun Fjarðaáls er með því lægsta sem þekkist innan Alcoa samstæðunnar. Vatnsnotkun lækkaði á milli ár og var ferskvatnsnotkun tveggja stærstu steypuvéla Fjarðaráls 51.300 tonn. Á hverjum sólarhring eru 3.500 rúmmetrar af vatni hreinsað í vatnshreinsivirki Fjarðaál og endurnýtt í steypuskálanum. Þar af var 14.052 tonn vatninu sem fór í gegnum eimara árið 2019. Meðaltals uppgufun frá steypuvélum er 140 tonn á sólarhring sem er 40,2% uppgufun af rúmmáli kerfisins. Engu kælivatni frá iðnaðarferlum er veitt í frárennsli. Jafnframt er hluti varmans sem myndast frá kælivatni nýttur til húshitunar og snjóbræðslu á lóðinni.

Samanlögð notkun jarðefnaeldsneytis á farartæki lækkaði frá fyrra ári um 12.139 L. Notkun á dísilolíu lækkaði úr 503.119 L í 490.980 á milli árána 2018 og 2019. Notkun á bensíni jókst, úr 7.503 L í 9.252. Minnkun á notkun jarðefnaeldsneytis á farartækjum samsvarar losun um 27,1 tonn ígilda CO<sub>2</sub>. Möguleg áhrif til þessarar breytinga, geta verið breytingar á akstursleiðum eða aksturstíma og haft áhrif á notkun til aukningar. Þegar aksturstímar ársins 2018 voru bornir saman við árið 2019 kom í ljós að aksturstími vinnutækja á álverslóð minnkaði um 138 klukkustundir.

Notkun própans jókst nokkuð á milli ára eða um tæplega 65.000 L. Þessi aukning samsvarar 98 tonnum CO<sub>2</sub> ígilda. Própan er notað til forhitunar á búnaði í steypuskála, m.a. mótum á hleifasteypuvél. Aukningin á notkun própans árið 2019 skýrist að hluta til af aukinni forhitun á mótum og áldeiglum en árið á undan.

Tafla 1

Samanburður aksturstíma ökutækja milli ára	2017	2018	2019
Lyftarar	16.505	22.037	23.000
Deiglubílar	9.900	10.752	9.791
Skautbílar	16.251	15.803	16.998
Baðbílar	3.268	3.372	2.543
Ryksugubíll	2.084	2.250	2.600
Moksturstæki	1.595	1.253	382
Sópbílar	423	285	300
<b>Samtals</b>	<b>50.026</b>	<b>55.752</b>	<b>55.614</b>
Aukning akstursstunda:		5.726	
Fækkun akstursstunda:			138

Tafla 2

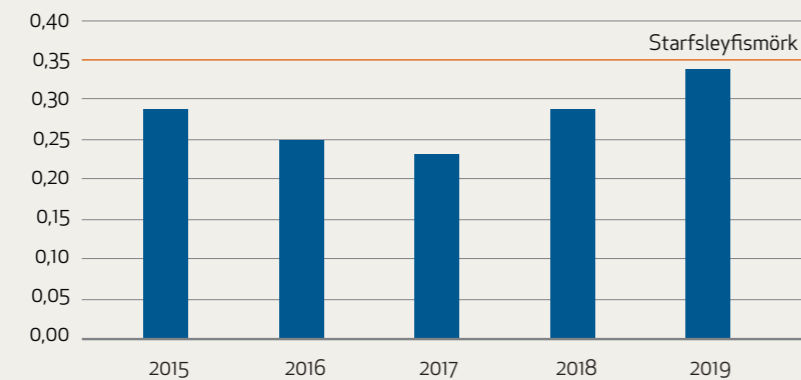
Orkunotkun úr eldsneyti í gígajoulum	2017	2018	2019	Hlutfallsleg breyting milli ára
Dísel	19.124	19.420	18.952	2,4%
Bensín	184	257	316	23,3%
Própan	14.554	14.107	20.134	42,7%
<b>Samtals orkunotkun</b>	<b>33.935</b>	<b>33.784</b>	<b>39.403</b>	<b>16,6%</b>

■ minnkun ■ aukning

<sup>1</sup>Rístitími er mikil aukning á spennu í rafgreiningarkeri sem er í óstöðugleika vegna tímabundins súralsskorts.

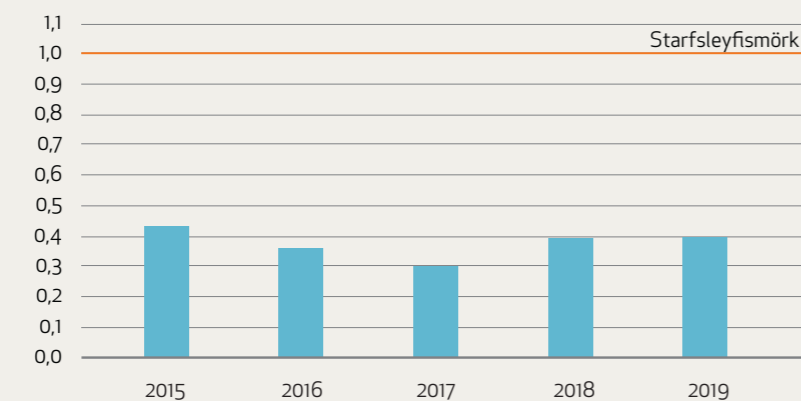
Mynd 2

### LOSUN HEILDARFLÚORÍÐS (kg/t ál)



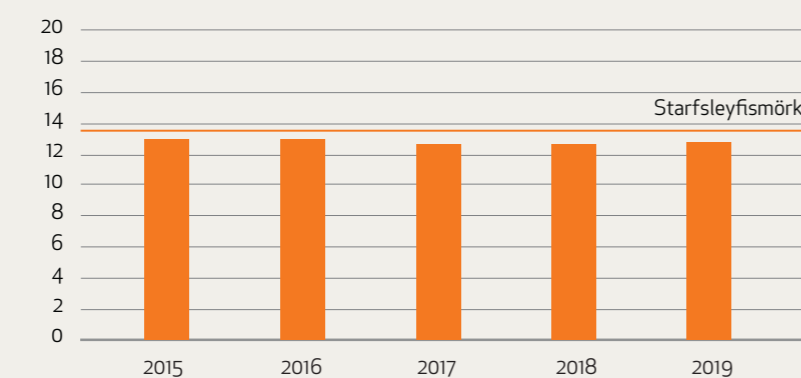
Mynd 3

### LOSUN RYKS (kg/t ál)



Mynd 4

### LOSUN BRENNISTEINSDÍOXÍÐS FRÁ FORSKAUTUM (kg/t ál)



Í töflu 2 er yfirlit yfir orkunotkun úr þeim eldsneytisgjöfum sem notaðir voru á svæðinu, en heildarorkunotkun í gígjajoullum jókst um 16,6% árið 2019 miðað við árið á undan og skýrist að mestu vegna aukningar á própan notkun.

## 7.4 LOSUN Í ANDRÚMSLOFT

Fylgst er með losun helstu mengandi efna en þau eru loftkennt flúoríð (HF), ryk og brennisteinsdíoxíð (SO<sub>2</sub>) auk gróðurhúsalofttegundanna koltvísýrings (CO<sub>2</sub>), flúorkolefna (PFC) og brennisteinshexaflúoríðs (SF<sub>6</sub>). Upplýsingar um losun eru teknar saman í kafla 7.2 (Grænt bókhald).

Heildarlosun flúors var 0,34 kg á hvert framleitt áltonn sem er hækkun frá fyrra ári og var yfir innri markmiðum fyrirtækisins. Heildarryklosun var við innra markmið fyrirtækisins og mældist 0,40 kg/t ál og stóð í stað milli ára.

Losun brennisteinsdíoxíðs (SO<sub>2</sub>) frá notkun forskauta var nokkuð undir mörkum eða 12,72 kg/t áls. Losunin var svipuð og fyrri ár (mynd 4). Fylgst er vel með brennisteinsinnihaldi skauta

og berast vikulega upplýsingar frá birgja. Heildarlosun brennisteinssambanda sem SO<sub>2</sub> nam 14,01 kg/t ál og hækkaði lítillega á milli ára.

### 7.4.1 Losun gróðurhúsalofttegunda

Losun koltvísýrings (CO<sub>2</sub>) er reiknuð út frá notkun forskauta með massajafnvægisreikningum. Losun árið 2019 var 1,60 t CO<sub>2</sub>/t ál og eykst frá fyrra ári. Á mynd 6 sést losun flúorkolefna (PFC) sem ígildi CO<sub>2</sub> á árunum 2015–2019. PFC er gróðurhúsalofttegund sem myndast við spennuris í kerum og útblástur þessara efna er reiknaður út frá fjölda og tímalengd spennurisa. Árið 2019 voru losuð 0,098 tonn CO<sub>2</sub>-ígilda af PFC efnum á hvert framleitt áltonn. Þetta samsvarar að 4,42 tonn af PFC efnum út í andrúmsloft. Losun á PFC efnum eykst frá fyrra ári. Hækkun má rekja til óstöðugleika í álframleiðslu sem fjallað var um í köflum 7.1.1 og 7.3.

Heildarlosun gróðurhúsalofttegunda frá framleiðslu hækkaði milli ára sem nam rúmum 8.620 tonnum ígilda CO<sub>2</sub>. Þessi hækkun stafar helst af losun PFC efna og skautanotkunar. Á árinu var ekki notað neitt brennisteinshexaflúoríð til fyllingar á rofabúnað.

## 7.5 FLÚOR Í GRASI - UMHVERFISVÖKTUN

Umhverfisvöktun Alcoa Fjarðaáls er yfirgripsmikil en hún er í samræmi við vöktunaráætlun á helstu þáttum umhverfis í Reyðarfirði, svo sem mælingar á loftgæðum og gróðurrannsóknir. Niðurstöðurnar eru kynntar í ársskýrslu sem kemur út í maí en hún er aðgengileg á vef Umhverfisstofnunar og vef Alcoa Fjarðaáls. Einn þáttur sem vel er fylgst með yfir sumarmánuði er styrkur flúors í grasi en niðurstöður þeirra mælinga eru sýndar á mynd 7.

Umhverfisvöktun er yfirgripsmikil og er starfandi stýrihópur allt árið um kring til að vakta þá vinnu og árangur.

Meðalstyrkur flúors í grasi sumarið 2019 var svipaður samanborið við

Tafla 3

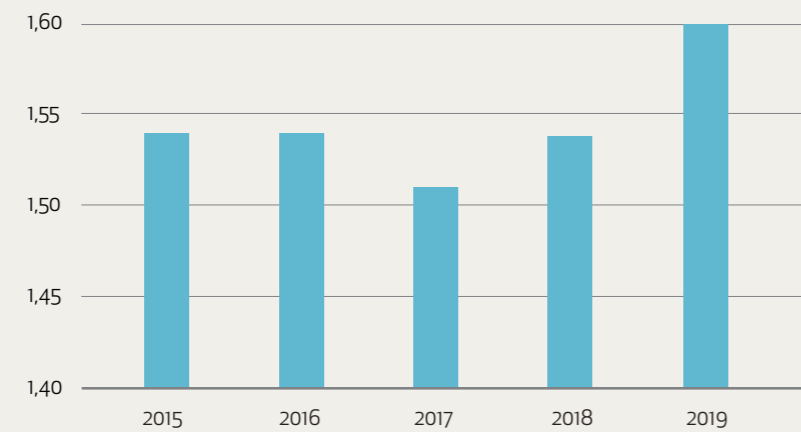
Bein og óbein losun gróðurhúsalofttegunda í tonn CO <sub>2</sub> ígilda		Losun 2017 tonn CO <sub>2</sub>	Losun 2018 tonn CO <sub>2</sub>	Losun 2019 tonn CO <sub>2</sub>	Minnkun/aukning
Scope 1*	Kolefnisnotkun	534.269,6	533.467,4	535.558,0	0,39%
	Bein losun				
	PFC	24.096,1	26.559,8	32.996,5	24,2%
	Própan	237,8	231,3	328,2	41,9%
	Asetýlen	0,3	1,8	0,1	94,8%
	Díesel	1,7	3,7	1,5	60,4%
Scope 2	Díesel	1.343,0	1.348,4	1.267,5	6,0%
	Óbein losun				
	Bensín	12,0	17,3	23,3	34,3%
	HFC	251,8	635,9	751,6	18,2%
	SF <sub>6</sub>	0,0	318,1	0,0	100,0%
Scope 3	Notkun bílaleigubíla	6,8	3,4	2,1	38,2%
	Óbein losun				
	Urðun	64,6	39,3	29,8	24,1%
	Flutningur í urðun	5,8	4,7	2,6	45,0%

\* „Scope“ vísar til uppruna útblásturs gróðurhúsalofttegunda, þar sem 1 er beint frá framleiðslu, 2 óbein losun tengd orkunýtingu og 3 er önnur óbein losun.

■ minnkun ■ aukning

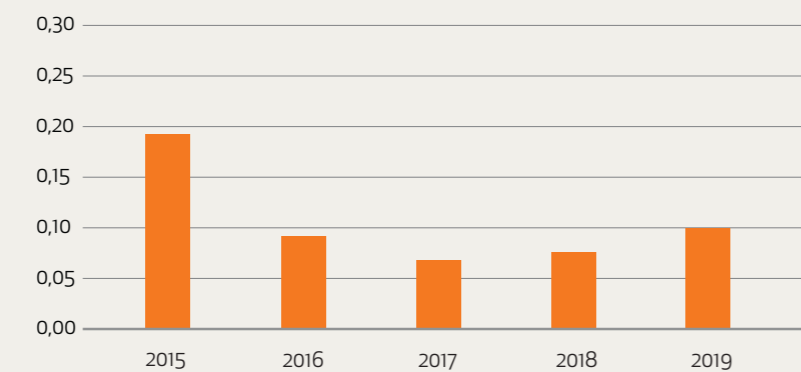
Mynd 5

### LOSUN KOLTVÍSÝRINGS (t CO<sub>2</sub>/t ál)



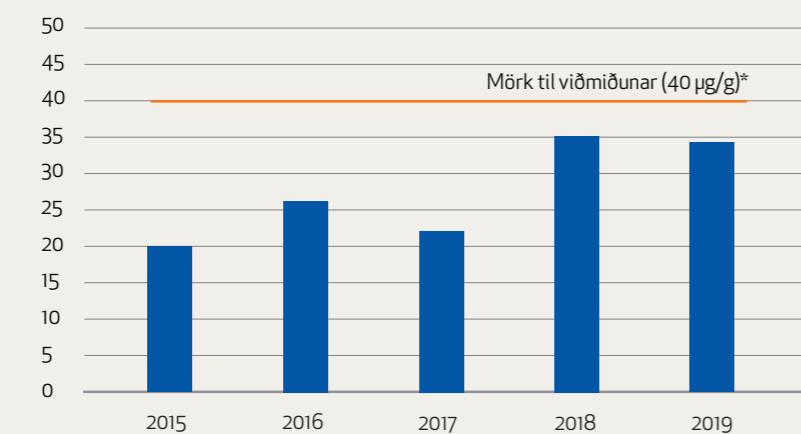
Mynd 6

### LOSUN FLÚORKOLEFNA SEM CO<sub>2</sub>-ÍGILDI (t ígildi CO<sub>2</sub>/t ál)



Mynd 7

### HEILDARNIÐURSTÖÐUR FLÚOR Í GRASI (µg/g)



Styrkur flúors í grasi. Appelsínugula línan sýnir mörk til viðmiðunar fyrir grasbíta sem sett hafa verið í vöktunaráætlun.

gildi ársins 2018. Lægstu meðalgildin mældust í fyrstu sýnatökunni í júní. Eftir því sem leið á sumarið fóru niðurstöður mælinga almennt hækkandi og lokaniðurstaðan var innan viðmiðunarmarka, svipaðar og sumarið 2018.

Í álverinu er starfandi stýrihópur allt árið um kring til að vakta þessa vinnu og árangur. Starfsfólk fær umhverfisfræðslu svo það átti sig á mikilvægu hlutverki þess í að lágmarka losun og vel er fylgst með áreiðanleika mengunarvarnarbúnaðar. Ytri þættir hafa einnig áhrif á styrk flúors í grasi svo sem veðurfar og staðhættir. Ástæðan fyrir því að fylgst er náið með flúorstyrk í grasi er til að tryggja heilbrigði dýra sem ganga í firðinum. Gott samstarf hefur verið við bændur sem stunda sauðfjárrækt í Reyðarfirði og hafa dýralæknar skoðað dýrin árlega. Niðurstöður rannsókna benda til þess að losun flúors hafi ekki áhrif á heilsufar dýra á svæðinu.

### 7.6 HÁVAÐI

Alcoa Fjarðaál mælir umhverfishávaða frá starfsemi sinni í samræmi við ákvæði starfsleyfis. Þessar mælingar eru gerðar á átta ára fresti samkvæmt mæliáætlun, eða ef gerðar eru breytingar á rekstri, í samræmi við reglugerð 724/2008 um hávaða. Síðustu mælingar voru gerðar árið 2012 þegar kersmiðjan tók til starfa, og voru

niðurstöður undir viðmiðunarmörkum reglugerðarinnar. Þar sem ekki eru áætlaðar breytingar í starfsemi fyrirtækisins verða næstu mælingar gerðar árið 2020.

### 7.7 ÚRGANGSMÁL

Alcoa Fjarðaál hefur þá sýn að hægt sé að endurnýta eða endurvinna allan úrgang og að urðun sé síðasti kostur. Fyrirtækið leggur áherslu á að leita leiða til að koma úrgangi og spilliefnum frá framleiðslu til endurvinnslu, en markmið móðurfélagsins eru að árið 2030 fari engar aukaferðir til urðunar. Flokkun á upprunastað er undirstaða þess að hægt er að koma stærstum hluta úrgangs til endurvinnslu frá fyrirtækinu. En að auki er stöðugt leitað tækifæra til lágmarkunar til að koma í veg fyrir myndun úrgangs.

Heildarmagn úrgangs á árinu 2019 var 63.672 tonn, þar af voru 92,4% endurunnin og 0,3% sem send voru til brennslu innanlands. Alls fóru 4.377 tonn af úrgangi til urðunar, eða tæp 7,3% af heildinni. Þetta er aukning milli ára og munar þar mestu um að kerbrot voru send til urðunar í stað endurvinnslu líkt og undanfarin ár og sellulosi, sem er lífrænn úrgangur frá vatnshreinsivirki. Áfram verður leitað leiða til þess að lágmarka urðun og koma kerbrotum og sellulósa í nýtingarferli.

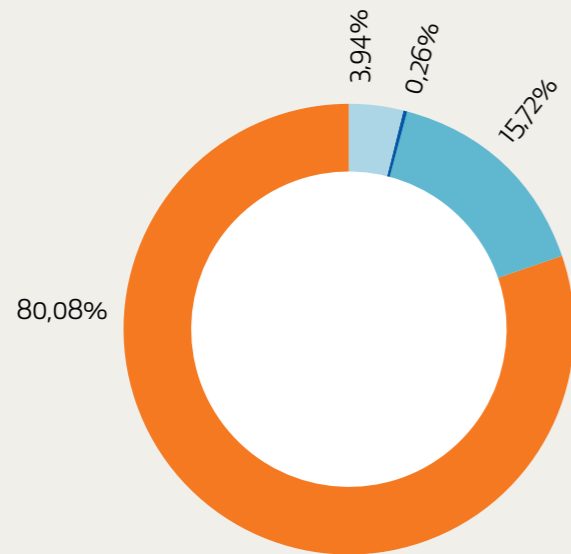
## Alcoa Fjarðaál hefur þá sýn að hægt sé að endurnýta eða endurvinna allan úrgang og að urðun sé síðasti kostur.

Urðunarhlutfall hækkar frá fyrra ári úr 0,5% í 7,3% en heildarmagn úrgangs jókst um 10% á milli ára. Að hluta til er aukningin tilkomin vegna aukins kerbrots sem fór í urðun í stað endurvinnslu, en einnig var vart við aukningu í framleiðsluúrgangi, vegna óstöðugleika sem árið einkenndist af og hefur þegar verið fjallað um. Þar áttu kerlekar þátt í magnaukningu, en óstöðugleiki í rekstri hefur almennt áhrif á úrgangsmyndun til aukningar.

Mestur hluti, eða um 96% úrgangs verður til vegna framleiðslunnar. Á mynd 8 má sjá hlutfall úrgangs og spilliefna, annars vegar frá framleiðslunni og hins vegar frá almennum rekstri. Einnig sést hlutfallslegt magn úrgangs sem fór til urðunar af heildarmagni. Hreinsaðar forskautaleifar eru um 81% af heildarmagni þess úrgangs sem er sendur til endurvinnslu. Þær eru endurunnar í Mosjøen í Noregi og notaðar í ný forskaut og voru 24% af heildarmagni innfluttra forskauta.

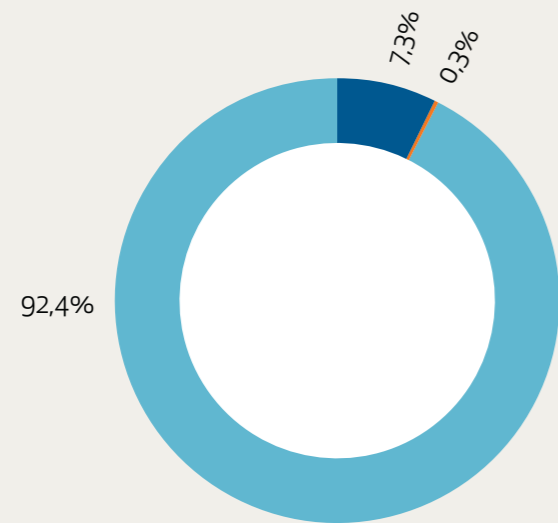


**HLUTFALLSLEG SKIPTING OG RÁÐSTÖFUN ÚRGANGS ÁRIÐ 2019**



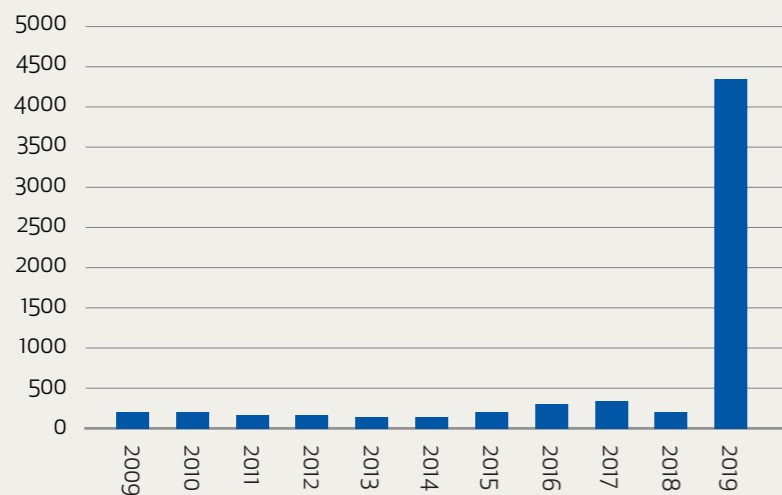
**UPPRUNI**

- Aukaafurðir frá rekstri
- Spilliefni
- Spilliefni frá framleiðslu
- Aukaafurðir frá framleiðslu



**RÁÐSTÖFUN**

- Urðun
- Brennsla
- Endurnýtt/endurunnið



**TIL URÐUNAR**

- Til urðunar í tonnum

**7.8 FRÁRENSLI**

Skólp frá fyrirtækinu og nærliggjandi iðnaðarsvæði er meðhöndlað í hreinsivirki sem staðsett er á iðnaðarsvæðinu við Hraun. Skólpið fer í gegnum fjögurra þrepa hreinsun áður en því er veitt til sjávar. Föstum efnum úr skólp-hreinsistöð er komið til endurvinnslu í jarðvegsgerð í tengslum við skógrækt. Hreinsivirkið er rekið af þriðja aðila.

Frárennsli af svæðum þar sem unnið er með olíu eða efnavöru er leitt í gegnum olúskiljur og frárennsli frá eldhúsi er leitt gegnum fitugildru. Eru þær tæmdar reglulega og olíumenguðu vatni komið í úrvinnslu hjá viðeigandi aðilum þegar við á.

Yfirborðsvatn af iðnaðarlóð er leitt um settjarnir áður en það rennur til sjávar. Sýni eru tekin úr frárennsli tjarna að hausti og vori. Sýnin árið 2019 voru undir starfsleyfismörkum. Niðurstöður mælinga á áli, olíu/ fitu og flúoríðum eru gefnar upp sem hæsta og lægsta gildi í kafla 7.2. Samkvæmt starfsleyfi má magn svifagna í frárennsli ekki aukast um meira en 10 mg/L miðað við mælt magn í innrennsli. Almenn var um fækkun svifagna að ræða fyrir afrennsli tjarnanna fyrir árið 2019.

**7.9 SAMFÉLAGSMARKMIÐ 2019 – ÁRANGUR**

Óbein losun gróðurhúsalofttegunda eða losun frá hliðarstarfsemi framleiðslunnar (e. scope 2) verður kortlögð og sett verður upp aðgerðaáætlun fyrir kolefnisbindinu í átt að kolefnishlutleysis starfseminnar (utan ETS).

Þessu var slegið á frest en verður unnið samhliða innleiðingu á ASI staðli á árinu 2020.

**Greind verður kolefnislosun frá samgöngum, flutningi vara og framleiðslu.**

Þessu var slegið á frest en verður unnið samhliða innleiðingu á ASI staðli á árinu 2020

**Innleitt verður reglulegt eftirlit með notkun og skiptingu jarðefnaeldsneytis farartækja innan lóðar.**

Þetta hefur ekki verið innleitt og þarf að kanna betur umfang á verkefninu og hvort mögulegt verður að framfylgja því á árinu 2020.

**Stefnt er á að lágmarka magn almenns úrgangs frá starfseminni um að minnsta kosti 10% frá árinu 2018.**

Almennur úrgangur jókst á milli ára svo markmiðið náðist ekki. Unnið verður að því áfram að leita leiða til að minnka myndun úrgangs.





# 08

## MANNAUÐUR

Árið 2019 voru konur um 23,5% starfsmanna Fjarðaáls sem er hæsta hlutfall sem þekkist innan Alcoa samsteypunnar.

Starfsmenn Fjarðaáls voru um 520 á árinu 2019. Þar af voru konur 23,5% starfsmanna sem er hæsta hlutfall sem þekkist innan Alcoa samsteypunnar. Í framkvæmdastjórn Fjarðaáls sitja alls ellefu manns, þar af þrjár konur. Starfsmenn fylgja ýmist vinnustaðarsamningi Alcoa Fjarðaáls, AFLs og RSÍ, eða eru með einstaklingsbundna samninga þar sem launaþróun fylgir samningi VR við SA. Fjarðaál hefur þá stefnu að útvísta þeim verkefnum í starfsemi sem ekki tilheyra kjarnastarfsemi. Með þeim hætti rennir fyrirtækið stöðum undir uppbyggingu og rekstur annarra fyrirtækja á svæðinu og hefur þannig jákvæð áhrif á frekari atvinnuuppbyggingu á Austurlandi.

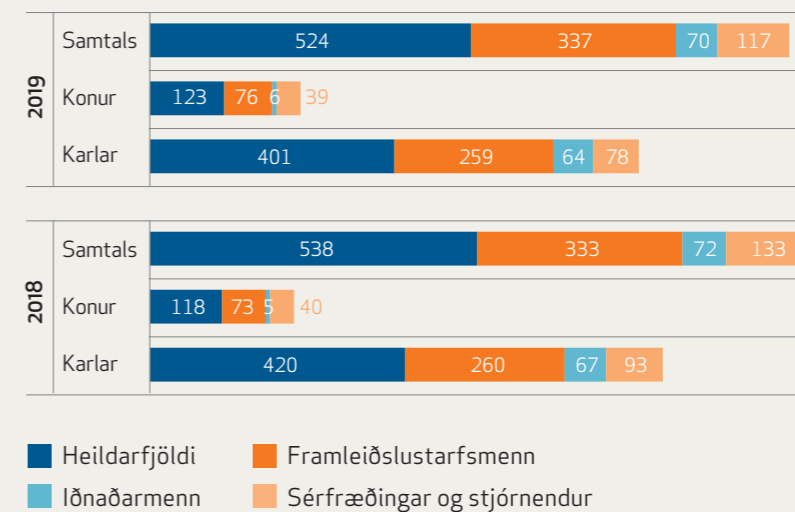
Samtals vinna um 250 manns á vegum annarra fyrirtækja í álverinu eða á álverssvæðinu. Alls hafa því um 800 manns atvinnu á álverssvæðinu við Reyðarfjörð. Verktakar hjá Fjarðaáli starfa meðal annars við rekstur mötuneytis, þrif, verkfræðihönnun og framkvæmd fjárfestingarverkefna, starfsmannaakstur, innkaup og lagerhald á rekstrarvörum og varahlutum, við vélsmíði og viðhald, hafnarstarfsemi og vöruflutninga svo eitthvað sé nefnt. Þessi starfsemi verktaka endurspeglar breytt starfssvið sem hefur jákvæð áhrif á nýsköpun og þróun á svæðinu. Mörg ný fyrirtæki hafa sprottið upp á svæðinu í gegnum árin með því að þjónusta starfsemi álversins.

Tafla 4

Búseta starfsmanna Fjarðaáls	2018	2019
Búseta í Fjarðabyggð	62,60%	62,60%
Búseta í Fljótshálsa	29,70%	30%
Búseta annarsstaðar á Austurlandi	3,70%	4%
Búseta annarsstaðar á landinu	3,90%	3,40%

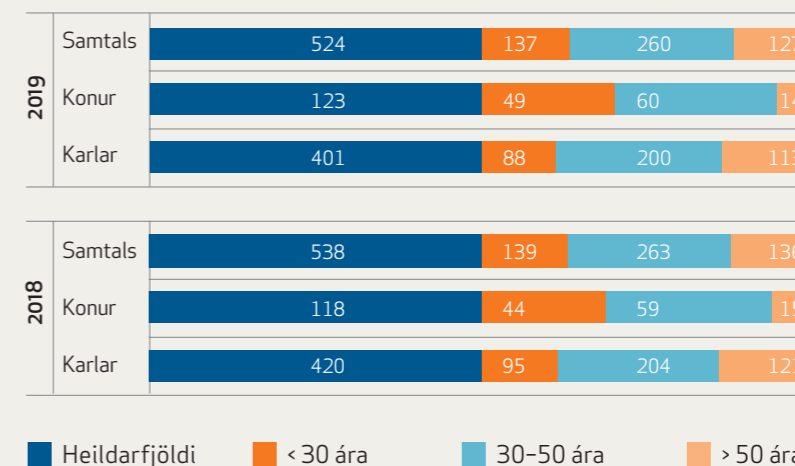
Mynd 9

### SAMSETNING VINNUAFLS EFTIR STÖRFUM



Mynd 10

### SAMSETNING VINNUAFLS EFTIR ALDRI



Tafla 5

Nýráðningar	2017	2018	2019
Fastráðningar	29	24	38
Tímabundnar ráðningar	23	15	11
Ráðningar sumarstarfsmanna	110	113	110
Íhlaupastarfsmenn í tímavinnu	48	55	50

Tafla 6

Búseta nýráðinna starfsmanna Fjarðaáls	2017	2018	2019
Búseta í Fjarðabyggð	74%	75%	74%
Búseta á Fljótsdalshéraði	19%	17%	21%
Bústa annars staðar á Austurlandi	3%	0%	0%
Búseta annars staðar á landinu	3%	8%	5%

## 8.1 STARFSÁNÆGJA

Árlega gerir Gallup vinnustaðargreiningu hjá Fjarðaáli þar sem meðal annars er könnuð starfsánægja. Árið 2019 mældist starfsánægja minni en áður með meðaleinkunn upp á 3,97 við spurningu um ánægju starfsmanna með vinnustaðinn. Lækkun milli ára er 0,02. Mælt var á kvarðanum 1-5. Helstu þættir til að útskýra minni ánægju meðal starfsfólks undanfarin tvö ár eru fyrst og fremst erfiðleikar í rekstri og álag sem því fylgir. Í byrjun árs 2020 voru niðurstöður könnunarinnar kynntar fyrir starfsfólki og innleiddar aðgerðir til að auka starfsánægju og helgun.

## 8.2 KYNJAHLUTFALL OG STARFSMANNAVELTA

Hlutfall kvenna hjá fyrirtækinu árið 2019 var 23,5% samanborið við 22% árið 2018 svo það var jákvæð þróun. Markmið fyrirtækisins er að laða fleiri konur til starfa og hafa aðgerðir og markmið tekið mið af því. Hlutfall karla og kvenna er jafnara þegar litið er til sumarstarfsmanna. Fjarðaál hefur ávallt haft það markmið að jafna kynjahlutföll og byggja upp vinnustað þar sem allir fá jöfn tækifæri til að njóta sín og vaxa í starfi. Fyrirtækið hefur sett jafnréttismál í brennidepil til að skapa betri vinnustaðarmeningu

sem byggir á jafnrétti og fjölbreytni. Stjórnendur fyrirtækisins eru vakandi fyrir tækifærum til að jafna kynjahlutföll og þegar auglýst er eftir nýju starfsfólki er sérstaklega kallað eftir umsóknum frá því kyni sem á hallar á tilteknu starfssviði.

Starfsmannavelta hækkaði líttilega milli ára. Hún var um 7% árið 2018 en tæp 8% árið 2019. Í byrjun árs 2019 þurftu stjórnendur Fjarðaáls að taka þá erfiðu ákvörðun að segja upp sex starfsmönnum vegna hagræðingar.

Tafla 7

Starfsmannavelta eftir kyni	2017	2018	2019
Karl	5,07%	4,56%	6,76%
Kona	2,34%	2,38%	1,02%
Samtals	7,40%	6,94%	7,79%

Tafla 8

Starfsmannavelta eftir aldurshópum	2017	2018	2019
18-20	-	-	0,20%
21-25	1,95%	2,38%	1,01%
26-30	1,56%	1,78%	2,06%
31-35	0,97%	0,40%	2,05%
36-40	0,78%	1,19%	0,42%
41-45	0,98%	0,20%	0,82%
46-50	0,58%	0,60%	0,21%
51-55	0,20%	0,39%	0,20%
56-60	-	0,59%	0,00%
61-66	0,39%	0,00%	0,40%
66-	-	0,79%	0,41%
Samtals	7,40%	6,94%	7,79%

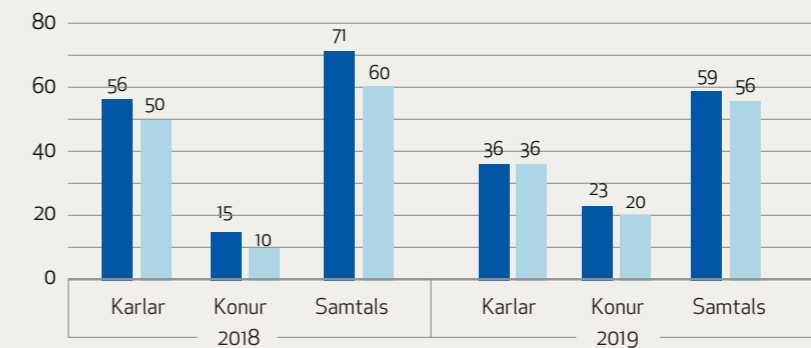
Óvissa sem var ríkjandi á álmörkuðum og erfið rekstrarstaða kallaði á þessar aðhaldsaðgerðir. Þessar uppsagnir telja ekki inn í starfsmannaveltu tölu þar sem störfin voru lögð niður og voru þau úr mismunandi sviðum starfseminnar.

## 8.3 JAFNRÉTTISMÁL

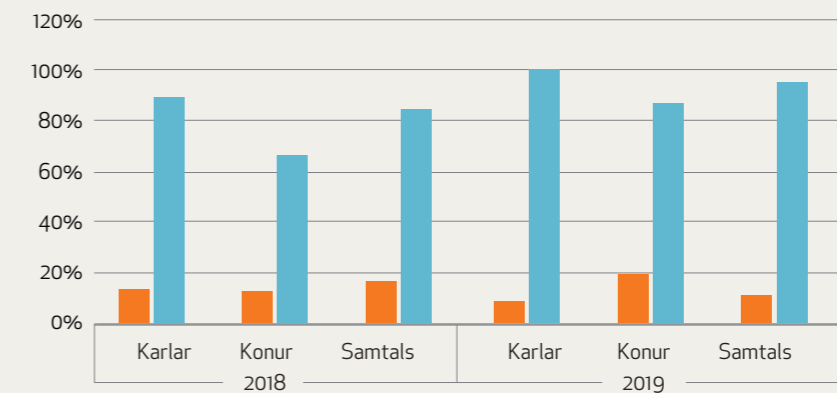
Jafnréttisstefna Alcoa Fjarðaáls er unnin út frá lögum nr. 10/2008 um jafna stöðu og jafnan rétt kvenna og karla.

Mynd 11

### ENDURKOMUHLUTFALL EFTIR FÆÐINGARORLOF



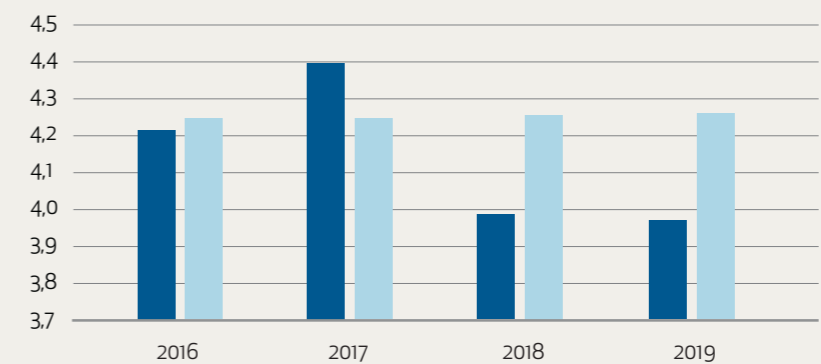
■ Fjöldi í fæðingarorlofi á árinu  
■ Aftur til vinnu eftir fæðingarorlof



■ Hlutfall af heildarfjölda sem fór í fæðingarorlof  
■ Hlutfall sem snéri aftur eftir fæðingarorlof

Mynd 12

### ÁNÆGJA STARFSMANNA



■ Alcoa Fjarðaál  
■ Meðaltal fyrirtækja hjá Gallup



Alcoa Fjarðaál stefnir að því að helmingur starfsmanna fyrirtækisins verði konur og tengir jafnréttisstefnu sína jafnframt við gildin sem Alcoa starfar eftir um allan heim. Í öllum starfsauglýsingum fyrirtækisins eru störfin auglýst fyrir bæði kyn og því hönnuð á þann veg að bæði kyn geti unnið þau á öruggan hátt. Báðir foreldrar eru hvattir til að huga að samræmingu fjölskyldulífs og vinnu og axla jafna ábyrgð á uppeldi og umönnun barna sinna. Hjá Alcoa Fjarðaáli er kynferðisleg og kynbundin áreitni og einelti ekki liðin og eru slík mál tekin föstum tókum. Ef slíkt mál kemur upp þá er fylgt eftir skýrum verkferlum til að tryggja heilbrigði og öryggi á vinnustaðnum. Í jafnréttisáætlun eru tilgreindir ábyrgðaradilar að úrbótum og endurskoðun hennar. Framkvæmdastjóri mannauðsmála ber ábyrgð á að jafnréttisáætlun sé framfylgt. Framkvæmdastjórn ber ábyrgð á eftirfylgni jafnréttisstefnu og frávik frá henni með stuðningi jafnréttisnefndar Fjarðaáls. Því miður var jafnréttisnefndin ekki virk á árinu og er eitt af markmiðum 2020 að leita leiða til að blása lífi í nefndina og veita henni aukið rými til athafna.

### 8.3.1 Vinnustaðarmening

Á árinu 2019 útbjóst mannauðsteymi Fjarðaáls námskeið um ómeðvitaða hlutdrægni (e. unconscious bias) en fyrirmynd námskeiðsins kemur frá Alcoa Corporation. Öll teymi fyrirtækisins hafa fengið þessa fræðslu þar sem lögð er áhersla á að fólk átti sig á og læri að þekkja merki um ómeðvitaða hlutdrægni. Dæmi um slíka ómeðvitaða hlutdrægni eða hugsanaskekkjur

eru forréttingarblindu, staðalímyndir, staðfestingarskekkja og hjarðhegðun. Vel var tekið í fræðsluna og líflugar umræður spunnust um málefnið.

## Alcoa Fjarðaál tekur þátt í Jafnréttisvísi Capacent sem ætlað er að meta stöðu jafnréttismála innan fyrirtækisins.

Alcoa Fjarðaál tekur þátt í Jafnréttisvísi Capacent sem ætlað er að meta stöðu jafnréttismála innan fyrirtækisins. Ítarleg greiningarvinna liggur þar að baki og er markmiðið að koma á breytingaverkefnum til að bæta stöðu jafnréttismála og innleiða þau. Greiningarvinna hófst um miðjan október 2019 með viðtölum við starfsmenn Fjarðaáls og verktaka í álverinu. Ráðgert er að halda fundi með öllum starfsmönnum haustið 2020 og kynna þeim niðurstöður greininga Capacent. Í samráði við Capacent verða síðan næstu skref verkefnisins ákvörðuð.

### 8.3.2 Laun kvenna sem hlutfall af launum karla eftir störfum

Tafla 7 sýnir laun kvenna sem hlutfall af launum karla, greind niður á starfsflokka í fyrirtækinu. Við launaákvörðanir sérfræðinga er tekið tillit til reynslu, menntunar og hæfni auk þess sem laun eru borin saman við það sem

gengur og gerist á markaði með þátttöku í kjarakönnunum. Launaákvörðanir starfsfólks sem starfar í framleiðslu og iðnaði eru bundnar í kjarasamningi, en mikilvægir þættir í þróun launa þessara hópa eru starfsaldur og vinnufyrirkomulag. Þá getur það haft mikil áhrif til breytinga ef fáar konur eru í ákveðnum hópum eða hafa styttri starfsaldur t.d. í hópi iðnaðarmanna, tækna og sérmenntaðs starfsfólks. Engin kona er á vöktum í iðnaðarmannahópnum og það hefur áhrif á launahlutföllin. Í hópnum skrifstofufólk eru nánast eingöngu konur og þær eru með hærri laun en þeir karlar sem eru hluti af hópnum.

### 8.3.3 Jafnlaunavottun

Sumarið 2017 hlaut Fjarðaál vottun samkvæmt jafnlaunastaðli velferðarráðuneytisins og var fyrsta stórfyrirtækið hér á landi til að hljóta þá vottun. Árið 2019 fóru fram tvær svokallaðar viðhaldsúttektir á staðlinum sem Fjarðaál stóðst með þryði. Úttektirnar staðfesta að unnið er samkvæmt skjalfestu verklagi. Launagreining í viðhaldsúttekt árið 2019 sýndi að kynbundinn launamunur mældist ekki hjá Fjarðaáli. Í launagreiningunni árið á undan var munurinn 1,4% körlum í hag sem er vel undir skekkjumörkum þar sem ekki eru gerðar athugasemdir við launamun undir 5%.

### 8.3.4 Innleiðing á Teams var árangursrík

Árið 2018 hóf Fjarðaál innleiðingu á samskiptaforritinu Teams frá Microsoft til að nota sem innri upplýsingaveitu fyrir starfsfólk fyrirtækisins.

Tafla 9

Laun kvenna sem hlutfall af launum karla eftir störfum	2017	2018	2019
Stjórnendur	91%	92%	89%
Sérfræðingar	97%	95%	96%
Verkfræðingar	90%	88%	95%
Tæknar og sérmenntað starfsfólk	90%	80%	93%
Skrifstofufólk	100%	135%	100%
Þjónustu-, sölu og gæslustörf	93%	96%	N/A
Iðnaðarmenn og sérhæft iðnverkaþólk	81%	83%	93%
Véla- og vélagæslufólk	95%	96%	97%



# JAFNLAUNAVOTTUN

Alcoa Fjarðaál er vottað samkvæmt jafnlaunastaðli velferðarráðuneytisins. Árið 2019 mældist ekki marktækur launamunur milli kynja hjá Fjarðaáli.

Svo vel tókst til með innleiðinguna að sumarið 2019 sendi Microsoft teymi til Íslands til að gera myndband um innleiðinguna sem forstjóri Microsoft, Satya Nadella, sýndi á stórrí ráðstefnu í Las Vegas seinna það sumar. Myndbandið, þar sem rætt er við nokkra starfsmenn Alcoa, má nálgast á vefsíðu Microsoft. Innleiðinginn var vel heppnað samstarfsverkefni Fjarða-álsstarfsmanna og upplýsingatækni-teymis hjá Alcoa Corporation. Vinnan reyndist mjög árangursrík og leiddi fljótlega til notkunar helstu tóla Teams forritsins, m.a. spjalls, samtala með hljóði, funda, skjaladeilingar og síðast en ekki síst „Shifts“ vaktakerfisins sem starfsmenn gátu nálgast í farsímanum sínum. Þannig var mönnum vakta gerð mun einfaldari en áður og hægt var að leggja stórum segultöflum sem áður voru notaðar við skipulagningu vakta.

Svo vel tókst til með innleiðingu samskiptaforritsins Teams að sumarið 2019 sendi Microsoft teymi til Íslands til að gera myndband um innleiðinguna.

## 8.4 STARFS- OG SIÐAREGLUR

Starfs- og siðareglur Alcoa eru vegvísir fyrir heilindi starfsmanna og góða stjórnarhætti. Markmiðið er að þær veiti starfsmönnum leiðsögn til að uppfylla viðmið félagsins hvað varðar góða viðskiptahætti sem snýr fyrst og fremst að því hvernig félagið vill stunda viðskipti á alþjóðavísu. Starfsreglurnar eru endurskoðaðar árlega og fá starfsmenn markvissa fræðslu vegna þessa. Starfsmenn eru hvattir til að tilkynna meðal annars brot af ýmsu tagi, líkt og spillingu, brot á mannréttindum, mismunun eða einelti, brot á hugverkaréttindum og mögulegar öryggisógnanir. Nánari upplýsingar er að finna á vefsíðu Fjarðaáls.

## 8.5 ÖRYGGI

Mikil áhersla er lögð á öryggi og heilsu starfsfólks og verkataka hjá Alcoa Fjarðaáli og eru þessi mál í forgangi ásamt umhverfismálum. Unnið er markvisst að því að lágmarka hættu á slysum, lágmarka mengun, efla heilsu og stuðla að öruggu vinnuumhverfi. Sú hugmyndafræði sem notast er við þegar kemur að því að greina hættur, meta aðstæður og fyrirbyggja frávik eða slys nefnist „Mannleg hegðun“. Þessi nálgun hefur reynt vel og góður árangur hefur náðst í fækkun alvarlegra frávika. Starfsmenn beita einnig aðferðafræði sem kallast „stjórnun helstu áhættuþátta“ til að tryggja að

réttu varnarnar gegn þekktum hættum séu ávallt til staðar. Mikil áhersla er lögð á rétt starfsfólks til að „stoppa og leita sér hjálpar“ ef það upplifir óöryggi eða hefur ekki næga þekkingu á verkinu sem er verið að vinna. Þá er skylda að halda verkfund áður en verk hefst ef hættu á slysum er talin vera til staðar.

Alcoa Fjarðaál fylgir stefnu sinni og móðurfélagsins í umhverfis-, heilsu-, og öryggismálum: Markvisst er unnið að umbótum í starfsumhverfi til að tryggja öryggi og heilsu starfsfólks. Öll slys og óhöpp eru skráð til að læra af þeim. Félagið er vottað af OHSAS 18001 heilsu- og öryggisstjórnunarkerfinu. Allir starfsmenn fá grunnþjálfun í umhverfis-, heilsu-, og öryggismálum. Hjá Alcoa Fjarðaáli eru starfandi 15 heilsu- og öryggisnefndir en hlutverk þeirra er að stuðla að bættu heilbrigði og öryggi á vinnustað. Tæp 10% starfsmanna taka virkan þátt í þessu nefndarstarfi á vinnutíma. Nefndir vinna að ýmsum málefnum og koma að þjálfun svo sem í fallvörnum, „læsa, merkja, prófa“ og „hættuleg efni“ svo einhver dæmi séu nefnd. Jafnframt stuðla nefndir að ýmsum endurbótum sem miða að því að gera vinnustaðinn öruggari með því að útrýma hættum og bæta vinnuástandi og verklag.

### 8.5.1 Slys og frávik gagnvart heilsu og öryggi

Slys, næstum-því-slys<sup>2</sup> og frávik gagnvart heilsu og öryggi eru skráð inn í atvikaskráningakerfi og tilkynnt í

samræmi við gildandi lög og reglugerðir. Framkvæmdar eru rötargreiningar og fyrirbyggjandi aðgerðir innleiddar til þess að samskonar atvik endurtaki sig ekki. Á síðastliðnu ári voru skráð 7 „næstum-því-slys“ og tvö fjarveruslys hjá starfsmönnum Alcoa og eitt hjá verkataka. Fjöldi tilkynnta fjarveruslysa á hverjar 200 þús. vinnustundir voru 0,78. Engin banaslys hafa orðið hjá Alcoa Fjarðaáli frá upphafi reksturs. Tvö fjarveruslysanna voru fallslys þar sem annars vegar gólfgrind var ekki til staðar þar sem hún átti að vera og hins vegar þar sem gólfgrind gaf sig undan starfsmanni eftir að hafa færst úr stað á burðarbíta. Þriðja fjarveruslysið var fingurmeiðsl þar sem fingur lenti í búnaði.

## 8.6 HEILSA OG VELFERÐ

Fjarðaáli er annt um heilsu starfsmanna sinna og leggur mikla vinnu í að fyrirbyggja atvinnutengda sjúkdóma eins og t.d. öndunarfærasjúkdóma, heyrnarskerðingu, húðvandamál og langvarandi stoðkerfissjúkdóma. Á hverju ári er framkvæmdur mikill fjöldi mælinga á t.d. hávaða eða mengun í andrúmslofti starfsmanna, til þess að fylgjast með vinnuumhverfinu og tryggja að starfsmenn séu varðir á besta hátt sem völ er á. Þessar mælingar stýra heilsufarsskoðunum starfsmanna sem fara fram á heilsugæslu Fjarðaáls, hvaða varnir starfsmenn þurfa að nota, ásamt umbótastarfi sem hefur það að markmiði að bæta vinnuumhverfi starfsmanna.

Starfsmenn og nánustu ættingjar þeirra geta leitað aðstoðar hjá breiðum hópi fagaðila vegna persónulegra erfiðleika eða óvæntra áfalla.



Stór blóðgjafahópur hefur myndast hjá Fjarðaáli eftir að Blóðbankinn hóf að koma tvisvar á ári á heilsugæslu Fjarðaáls.

### 8.6.1 Velferðarþjónusta

Öflug velferðarþjónusta er rekin fyrir starfsfólk og nánustu ættingja þeirra þar sem boðið er upp á ýmis konar sérfræðiþjónustu. Þjónustan felur í sér að starfsmenn og nánustu ættingjar þeirra geta leitað aðstoðar hjá breiðum hópi fagaðila vegna persónulegra erfiðleika eða óvæntra áfalla. Þjónustan er starfsmönnum að kostnaðarlausu og án milligöngu stjórnenda fyrirtækisins. Fullur trúnaður er viðhafður og upplýsingar ekki veittar til vinnustaðar. Um er að ræða sex tíma á ári á sviði fjármálaráðgjafar, lögfræðiaðstoðar, sálfræðiráðgjafar, lífsstílsráðgjafar og svefnmeðferðar á netinu svo dæmi séu tekin. Algengast hefur verið að starfsmenn nýti sér lögfræði- og sálfræðiþjónustu.

### 8.6.2 Heilsuefling

Hjá Fjarðaáli er starfrækt heilsueflingarnefnd sem skipuleggur ýmsa hreyfivíðburði og heilsueflingu fyrir starfsfólk. Helstu viðburðir árið 2019 voru eftirfarandi:

- Vinnufatajoga sem starfsmenn höfðu aðgang að í hádegina annan hvern

miðvikudag frá hausti fram að jólum. Í kringum 10 manns nýttu sér það í hvert skipti.

- Í maí var boðið upp á fræðsluerindi um streitu í samvinnu við mannauðsteymi Fjarðaáls. Erindið flutti Ragnheiður Guðfinna Guðnadóttir sálfræðingur.

- Þyngdartapsáskorunin „Léttum okkur lífið“ þar sem fjögur lið kepptust um að léttast hlutfallslega sem mest. Samtals misstu liðin um 79 kg.

- Fyrirhugað var að ganga á Níþukoll í Norðfirði í lok ágúst en vegna veðurs var gengið í Hundsvík í Norðfirði í staðinn og tóku 14 manns þátt. Með göngunni var Hollvínafélag FSN styrkt um 300 þúsund krónur.

- Opinn fyrirlestur sem Sigurjón Ernir Sturluson íþróttfræðingur og einkaþjálfari hélt í október um mataræði og hreyfingu. Mæting var með ágætis móti eða um 30 manns. Opíð var fyrir almenning á fyrirlesturinn og það voru nokkrir sem nýttu sér það.

<sup>2</sup>„Næstum-því-slys“ eru byggð á upplýsingum vegna óhappa sem urðu og hefðu hugsanlega getað valdið varanlegri örorku eða banaslysi.

Tafla 10

Slys og slysatíðni	2015	2016	2017	2018	2019
Fjarveruslys	1	2	1	0	2
Næstum-því-slys	-	18	12	13	11
Tíðni fjarveruslysa	0,17	0,44	0,23	0	0,462
Tíðni meðferðaslysa	1,59	2,64	2,71	2,05	2,543
Tíðni allra slysa	7,43	17,63	14,26	16,4	14,33
Tíðni fjarveru, og vinnutakmarkana	0,35	0,44	0,9	0,45	1,618

Tíðni vinnuslysa er gefin upp sem H-tala (H200), þ.e. fjöldi slysa á hverjar 200.000 vinnustundir. 200.000 vinnustundir samsvara vinnu 100 starfsmanna yfir árið.



# 45.000

VINNUSTUNDUM VARIÐ Í ÞJÁLFUN  
STARFSMANNA ÁRIÐ 2019

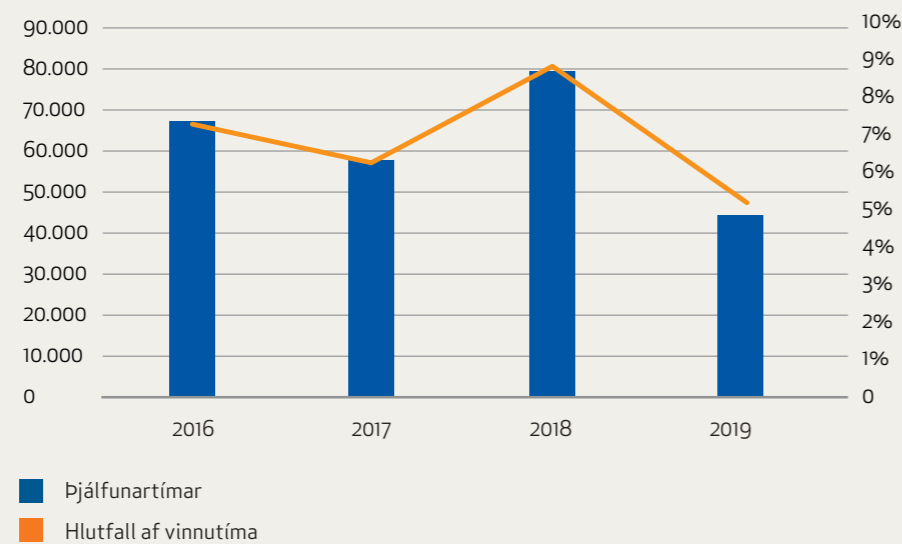


# 5,3%

AF VINNUTÍMA  
STARFSMANNA ÞAÐ ÁRIÐ

Mynd 13

### ÞJÁLFUN SEM HLUTFALL AF HEILDARVINNUSTUNDAFJÖLDA



Útskriftarhópur Stóriðjuskóla Fjarðaáls árið 2019.

- Hjúkrunarfræðingur Fjarðaáls bauð upp á kynningu á Hugrænni atferlis-meðferð á teymisfundum á haustdögum.

Blóðbankinn kom að venju í maí og september, tvo daga í senn. Blóðgjafahópurinn er stór og skráðar komur í báðum heimsóknum voru í kringum 150. Blóðsöfnun er opin öllum, bæði starfsmönnum og íbúum í nærsamfélagi.

### Heilsugæsla Fjarðaáls er með fjölbreytta þjónustu.

#### 8.6.3 Heilsugæsla

Heilsugæsla Fjarðaáls er opin alla virka daga frá 8-16 og er þjónustan þar fjölbreytt. Til dæmis komu rúmlega 100 starfsmenn á árinu í reglubundnar heilsufarsskoðanir svo sem öndunar- og heyrnarmælingu, sem er liður í forvarnarstarfi gegn atvinnutengdum sjúkdómum. Um 600 heimsóknir voru skráðar í ýmsar heilsuælingar og um 100 starfsmenn mættu í inlfuensubólusetningu.

#### 8.7 HLUNNINDI FASTRÁÐINNA STARFSMANNA

Starfsmenn Alcoa Fjarðaáls hafa aðgang að mötuneyti og heilsugæslu á vinnustaðnum. Jafnframt fá þeir fríar rútuferðir til og frá vinnu. Starfsmönnum býðst einnig að sækja um stuðning við nám sem nýtist í starfi. Sex raftenglar eru á aðalbíla-stæði starfsmannabyggingar þar sem starfsmönnum gefst kostur á að hlaða rafbíl á vinnutíma. Tenglarnir hafa verið vel nýttir frá því að þeir voru settir upp og merkja má aukningu í notkun þeirra milli ára. Þá gefur fyrirtækið starfsmönnum sínum veglega jólagjöf á hverju ári sem samanstendur af matarþakka og óvæntri gjöf. Starfsmenn geta sótt um styrki vegna líkamsræktar, gleraugnakaupa, laseraðgerða á augum, meðferðar hjá hnykkklækni, sjúkraþjálfara, nuddara, fótáaðgerðasérfræðingi og vegna göngugreiningar og innleggja. Ristilspeglun í forvarnarskyni gegn krabbameini fyrir 50 ára og eldri er að fullu greidd. Frá árinu 2010 hefur starfsmönnum gefist kostur á að greiða mánaðarlegt framlag í Styrktarsjóð starfsmannafélagsins Sóma. Þátttaka í sjóðnum er valfrjáls og greiðir Alcoa Fjarðaál mótfamlag. Úthlutað

er úr Styrktarsjóðnum til þeirra er í hann greiða vegna alvarlegra veikinda eða slysa í nánustu fjölskyldu.

#### 8.8 STARFSÞRÓUN OG ENDURMENNTUN

Alcoa Fjarðaál leggur mikinn metnað í menntun, þjálfun og fræðslu starfsfólks á hverjum degi. Fyrirtækið býður starfsmönnum sem uppfylla vissar kröfur að stunda nám við Stóriðjuskóla Fjarðaáls en námið skiptist í grunnám og framhaldsnám. Skólinn er samstarfsverkefni Fjarðaáls, Austurbrúar og Verkmenntaskóla Austurlands. Frá því að skólinn tók til starfa haustið 2011 hafa 126 nemendur útskrifast úr grunnáminu og 99 úr framhaldsnáminu. Hlutfall kvenna í náminu sem nú er 25%, hefur aukist jafnt og þétt með lengri starfsaldri kvenna í framleiðslu hjá fyrirtækinu en þriggja ára starfsaldur er eitt af inntökuskilyrðunum í skólann.

Á árinu 2019 vorðu starfsmenn Fjarðaáls 45.000 klukkustundum til þjálfunar, sem var lækkun á milli ára. Hver starfsmaður notaði um 5,3% af sínum vinnutíma til þjálfunar á árinu sem er lækkun úr 9% frá árinu áður og

skýrist fyrst og fremst af erfiðri stöðu í framleiðslunni en þar af leiðandi gafst minni tími til að sinna þjálfun.

## Hlutfall kvenna í Stóriðjuskólanum er nú 25% og hefur aukist jafnt og þétt

### 8.8.1 Verkefni sem skila árangri fyrir starfsfólk og fyrirtæki

Í maí 2019 kynnti hópurinn sem útskrifaðist úr grunnnámi Stóriðjuskólans verkefni sem stjórnendur Fjarðaáls töldu að öll væru þess eðlis að hægt sé að vinna með þau áfram. Þegar hefur ein hugmyndin sem var kynnt verið innleidd en höfundar verkefnisins, þau Lilja Sigurðardóttir og Elís Pétursson leituðust við að koma í veg fyrir það vandamál að lykklar brotni í kveikjulási lyftara. Verkefnið kallaðist „Rofar í stað lyklla“ og fól eins og nafnið gefur til kynna í sér að skipta út lykklum og kveikjulásnum fyrir rofa sem notaðir eru til að gangsetja lyftarana. Við skoðun þeirra kom í ljós að skipta þurfti um tvo kveikjulása á mánuði með tilheyrandi vinnu, framleiðslutapi og kostnaði og því borgaði það sig fyrir fyrirtækið til lengri tíma litið að skipta lykklunum út fyrir rofa.

## 8.9 SAMFÉLAGSMARKMIÐ 2019 – ÁRANGUR

Gera samfélagsábyrgð að hluta kennslu í öllum fögum sem kennd eru á vegum fyrirtæksins í Stóriðjuskóla.

Samfélagsábyrgð er hluti af mörgum fögum í Stóriðjuskólanum, ekki síst umhverfiskennslunni. Árið 2020 stendur til að endurskoða skipulag skólans og þá verður þetta skoðað betur.

Innleiddur verður sérstakur hugbúnaður til að styðja enn frekar við innleiðingu á mikilvægasta varnarlaginu.

Fjarðaál innleiddi á árinu 2019 hugbúnaðinn Forwood sem er sérstaklega hannaður til staðfestingar á því að varnarlög séu til staðar

Að mikilvægasta varnarlagið (MV) verði til staðar í 95% tilvika í úttektnum og tryggt að tengsl á milli slysa og tilvistar MV verði greind.

Mikilvægasta varnarlagið var til staðar í yfir 95% úttekta sem gerðar voru í doforms. Þessar úttektir verða framvegis gerðar í Forwood hugbúnaðinum með öðrum hætti og þá verður markmiðum breytt.

Að mældur styrkur óæskilegra lofttegunda í vinnuumhverfi í kerskála lækki um 15% miðað við mælingar á árinu 2018.

Gekk ekki eftir enda erfitt rekstrarár

Þjóða öllum starfsmönnum Fjarðaáls upp á fræðslu um ómeðvitaða fordóma

Staðið, sjá nánar í kafla 8.3.1



# 09

## SAMFÉLAG

Alcoa Fjarðaál er stórt fyrirtæki í litlu samfélagi og því fylgir mikil ábyrgð.

Alcoa Fjarðaál telur að forsenda þess að treysta hag hluthafa og hagsmunaaðila liggja í góðum stjórnarháttum þar sem hlutverk og ábyrgð stjórnenda eru skýr. Fyrirtækið leggur áherslu á opið og virkt samtal við nærsamfélagið. Stjórnendur eiga í reglulegum samskiptum við hagsmunaaðila og funda með þeim um sameiginleg hagsmunamál. Alcoa Fjarðaál og Samfélagssjóður Alcoa (Alcoa Foundation) veita fé til mikilvægra málefna, menningarviðburða og verkefna á Íslandi með áherslu á verkefni sem tengjast áhrifasvæði álversins. Alcoa Fjarðaál hefur vakt að samfélagsvísa frá því rekstur álversins hófst.

### 9.1 HAGSMUNAAÐILAR

Alcoa Fjarðaál er stórt fyrirtæki í litlu samfélagi og því fylgir mikil ábyrgð. Fjarðaál hefur ávallt lagt mikið upp úr góðum samskiptum við fjölbreytta

hópa hagsmunaaðila með reglulegum fundum og samstarfi.

#### 9.1.1 Hagsmunaaðilagreining

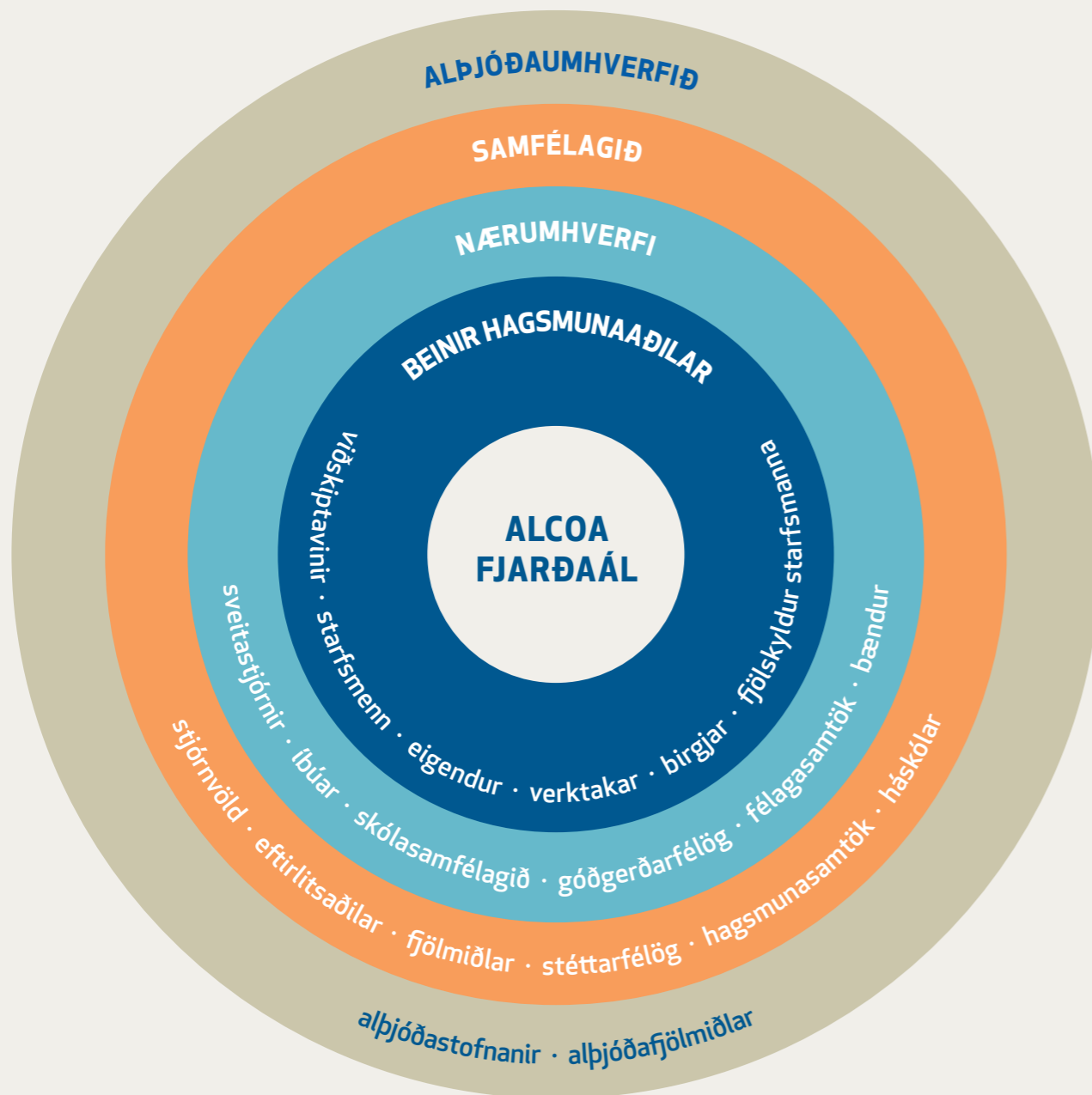
Í byrjun árs 2019 framkvæmdi Gallup viðhorfskönnun meðal helstu hagsmunaaðila Fjarðaáls, annarra en íbúa og starfsmanna. Í þessari könnun var fyrst og fremst horft til birgja, verkataka og annarra samstarfsaðila. Markmiðið var að kanna viðhorf þessara aðila til fyrirtækisins og hvernig þeir meta árangur Fjarðaáls í samfélagsábyrgð. Í úrtakinu voru 110 aðilar og var svarhlutfall 65%.

Í könnunni voru þeir sem það átti við spurðir hvort þeir mæli með Alcoa Fjarðaáli sem góðum viðskiptaaðila við önnur fyrirtæki. Alls sögðust 58% þátttakenda mæla með Fjarðaáli sem góðum viðskiptaaðila, 32% voru hlutlausir en 10% sögðust ekki mæla með því. Af þeim sem mæltu með Fjarðaáli sem góðum viðskiptafélaga nefndu



## 9.1 GREINING Á HAGSMUNAAÐILUM FÉLAGSINS

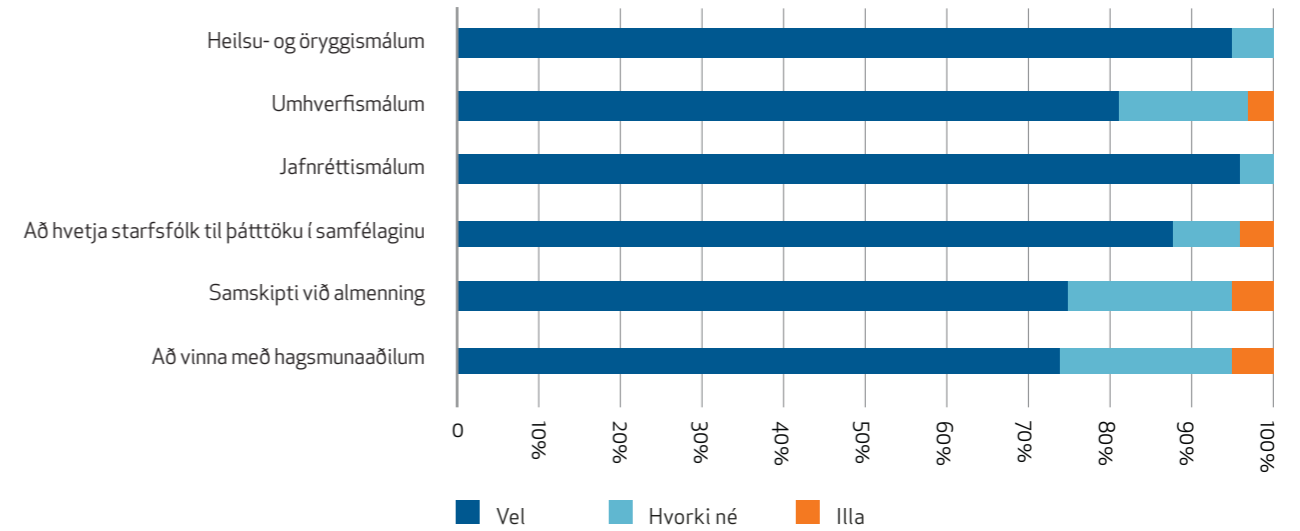
Fjarðaál hefur unnið greiningu á hagsmunaaðilum félagsins til að gera sér betur grein fyrir þörfum og áherslum hópanna. Hagsmunaaðilar skiptast í beina hagsmunaaðila, nærumhverfi, samfélag og alþjóðumhverfi. Hagsmunaaðilagreining fyrirtækisins var gerð á hugarflugsfundi með þverfaglegum hópi starfsmanna. Taldir voru upp hagsmunaaðilar og þeir skilgreindir eftir snertifleti og mikilvægi.



Mynd 14

## SAMFÉLAGSÁBYRGÐ – NÁNIR HAGSMUNAAÐILAR

Hversu vel eða illa stendur Alcoa Fjarðaál sig í eftirfarandi þáttum samfélagsábyrgðar?



flestir að fyrirtækið væri traust og þar ríkti fagmennska.

Á mynd 14 má sjá hvernig svarendur töldu Fjarðaál standa sig varðandi mismunandi áherslur samfélagsábyrgðar.

Af niðurstöðunum má álykta að helstu tækifæri fyrir Fjarðaál til að gera betur í samfélagsábyrgðarmálum felast í auknum samskiptum við almenning og að vinna nánar með hagsmunaaðilum sínum. Áætlað er að framkvæma þessa könnun annað hvert ár og þannig verður hægt að fylgjast með hvort breyttar áherslur og aðgerðir muni leiða til jákvæðra breytinga á þessum mælikvörðum. Þá voru þessar sömu spurningar, um árangur Fjarðaáls í samfélagsábyrgð, einnig lagðar fyrir almenning í nærsamfélaginu, á landinu öllu og starfsfólk Fjarðaáls.

### 9.1.2 Könnun meðal íbúa

Mikilvægt er að sátt ríki um starfsemi fyrirtækisins í nærsamfélaginu. Því

skiptir sköpum að rækta það samband á markvissan hátt með samtali og samstarfi. Virkt samtal við samfélagið er ein af meginstöðum í samfélagsstefnu Fjarðaáls og árlega er mæld ánægja íbúa á Mið-Austurlandi með fyrirtækið. Í könnun sem Gallup framkvæmdi haustið 2019 reyndust 71,5% svarenda jákvæðir eða frekar jákvæðir í garð Alcoa Fjarðaáls en það var lækun um 5,4% frá árinu á undan. Markmiðið er að minnst 75% íbúa eða fleiri séu jákvæðir í garð fyrirtækisins og markmiðið náðist því ekki árið 2019. Þetta er í þriðja skipti frá því mælingar hófust árið 2004 sem þessi mælikvarði hefur verið undir því markmiði. Erfitt er að álykta hvers vegna mælingin lækkar milli ára en skýringin kann að tengjast því að rekstrarárið var erfitt og fólk í nærsamfélaginu gæti hafa orðið vart við það.

Í sömu könnun var í fyrsta skipti spurt út í hvernig íbúum á Austurlandi þykir Fjarðaál standa sig í nokkrum þáttum

samfélagsábyrgðar líkt og nánir hagsmunaaðilar voru spurðir í upphafi árs. Niðurstöðurnar má sjá á mynd 15.

Íbúar á Austurlandi telja Fjarðaál standa sig best þegar kemur að jafnréttismálum og heilsu- og öryggismálum. Fjarðaál stendur sig síst í umhverfismálum að mati íbúa og gæti gert betur í að eiga í opnum samskiptum við almenning.

Líkt og minnst er á í kafla 8.1 er gerð árleg vinnustaðgreining hjá Fjarðaáli og þar var sama spurning, um samfélagsábyrgð, lögð fyrir starfsfólk. Á mynd 16 má sjá mat starfsfólks á því hvernig fyrirtækið stendur sig í samfélagsábyrgðarmálum. Líkt og hjá almenningi og nánum ytri hagsmunaaðilum þykir starfsfólkinu Fjarðaál standa sig best þegar kemur að jafnréttismálum sem og heilsu- og öryggismálum. Helstu tækifærin liggja í auknum samskiptum við almenning.

### 9.1.3 Fjölbreytt upplýsingagjöf

Fjarðaál leggur ríka áherslu á miðlun upplýsinga um starfsemi félagsins til íbúa á Mið-Austurlandi. Til dæmis fá íbúar svæðisins sent heim árlega skjal með helstu niðurstöðum úr samfélagskýrslunni svo sem upplýsingar

Tafla 11

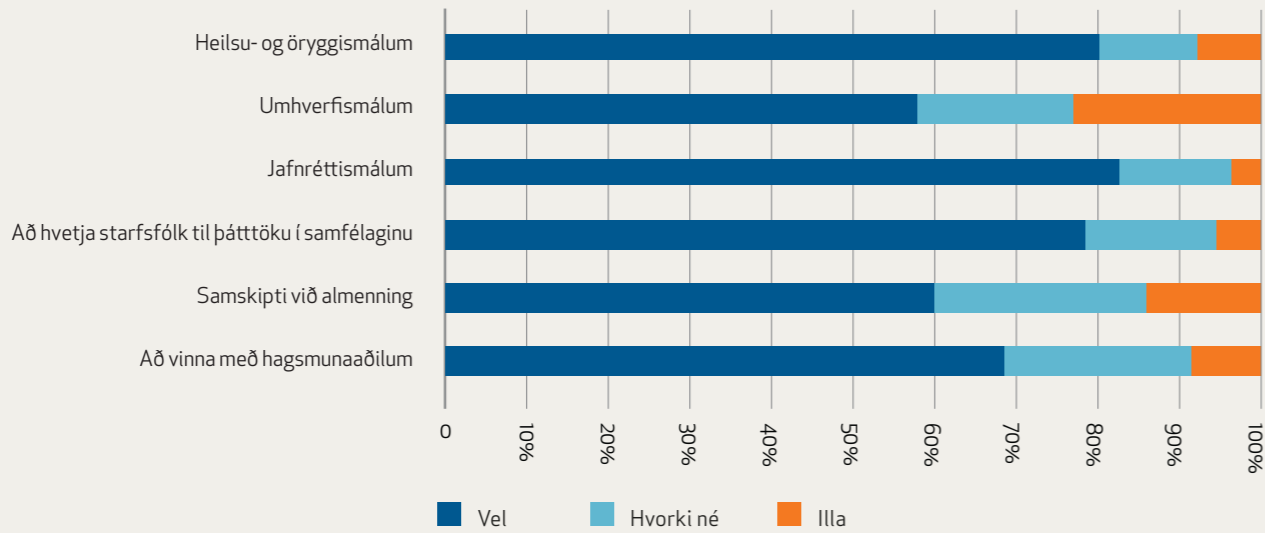
Jákvæðir eða frekar jákvæðir í garð Alcoa Fjarðaáls	2017	2018	2019
Á Mið-Austurlandi <sup>1</sup>	80%	77%	72%

<sup>1</sup> Mið-Austurland, eru sveitarfélögin Seyðisfjörður, Fjarðabyggð, Fljótsdalur og Fljótsdalshérað

Mynd 15

## SAMFÉLAGSÁBYRGÐ – ÍBÚAR Á AUSTURLANDI

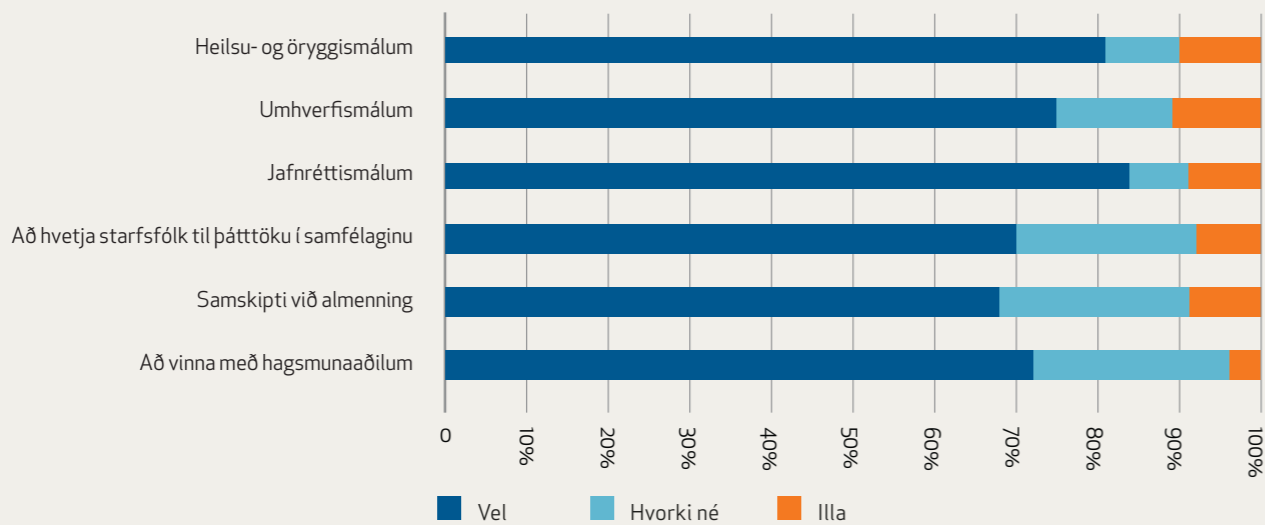
Hversu vel eða illa stendur Alcoa Fjarðaál sig í eftirfarandi þáttum samfélagsábyrgðar?



Mynd 16

## SAMFÉLAGSÁBYRGÐ – STARFSFÓLK FJARÐAÁLS

Hversu vel eða illa stendur Alcoa Fjarðaál sig í eftirfarandi þáttum samfélagsábyrgðar?



Action verkefni: Körfuknattleiksdeild Hattar fékk góðan liðsauka þegar 61 sjálfboðaliði vann við að ljúka frágangi við útikörfuboltavöll.

um lykiltölur úr rekstri og árangur í umhverfis- og mannauðsmálum. Árlega er gefið út tímarit Fjarðaáls, Fjarðaálsfréttir, sem er dreift inn á öll heimili á svæðinu en þar eru upplýsingar um starfsemi fyrirtækisins auk fjölda viðtala við starfsfólk Fjarðaáls. Þar er einnig sagt frá verkefnum sem hafa fengið styrki frá fyrirtækinu. Þá er Fjarðaál með fasta síðu aðra hverja viku í Austurglugganum sem er hér- aðsfréttablað á Austurlandi og þar eru fluttar fréttir af fyrirtækinu. Árið 2018 stofnaði Fjarðaál síðu á Facebook og nýtir hana til að eiga í gagnvirkum samskiptum við fólk og miðla upplýsingum varðandi Fjarðaál og áliðnaðinn á Íslandi.

Stjórnendur Fjarðaáls eiga í reglulegum samskiptum við aðra hagsmunaaðila svo sem bændur á svæðinu, þingmenn kjördæmisins og ráðherra sem hafa með málaflokka fyrirtækisins að gera. Fjarðaál er aðili að Samáli, samtökum álframleiðenda á Íslandi og að Samtökum iðnaðarins, Samtökum atvinnulífsins og Viðskiptaráði. Fjarðaál er einnig þátttakandi í samstarfi álvera í Noregi og á Íslandi í gegnum samtökin AMS en þar er unnið

að sameiginlegum verkefnum á sviði umhverfis-, öryggis- og heilsu mála. Góð upplýsingagjöf skiptir miklu máli í starfsemi fyrirtækisins bæði innan þess og í samskiptum við verktaka. Reglulegir starfsmannafundir eru haldnir með öllum starfsmönnum þar sem fjallað er um málefni og stöðu fyrirtækisins frá ýmsum hliðum. Einnig eru reglulegir fundir með verktakafyrirtækjum og birgjum þar sem farið er yfir helstu mál og stöðu í málaflokkum sem tengjast m.a. rekstri fyrirtækisins, umhverfi, heilsu og öryggi. Nánar má lesa um líðan starfsfólks og samskipti fyrirtækisins við það í mannauðskafla skýrslunna.

### 9.1.4 Íbúafundir

Fjarðaál stóð fyrir íbúafundum á Austurlandi um árabíl þar sem greint var frá starfsemi fyrirtækisins með sérstakri áherslu á umhverfismál. Á þessum fundum fengu íbúar tækifæri til að eiga gagnvirk samtal við forsvarsmenn fyrirtækisins og koma á framfæri ábendingum. Árið 2016 tók Umhverfisstofnun að sér umsjón fundanna og heldur þá annað hvert ár í stað árlega eins og áður var. Þann 31. október 2019 stóð stofnunin fyrir

slíkum fundi í Þórðarbúð á Reyðarfirði. Ekki reyndist mikill áhugi fyrir fundinum þar sem einu fundargestirnir voru stjórnendur Fjarðaáls, starfsmenn Umhverfisstofnunar og Náttúrustofu Austurlands auk fundarstjóra sem var umhverfisfulltrúi Fjarðabyggðar. Fjarðaál stefnir á halda íbúafund það ár sem Umhverfisstofnun er ekki með fund og mun því standa fyrir íbúafundi árið 2020, ef aðstæður leyfa og þá leita leiða til að vekja athygli á fundinum og hvetja fólk til að mæta.

Fjarðaál hvetur íbúa til þess að koma á framfæri ábendingum til fyrirtækisins í símanúmerið 470 7700 eða með tölvupósti á [fjarmaal@alcoa.com](mailto:fjarmaal@alcoa.com).

### 9.1.5 Fundir með sveitastjórnarfólki

Fundað er með bæjarráðum bæði Fjarðabyggðar og Fljótsdalshéraðs eftir því sem þurfa þykir, til að upplýsa bæjaryfirvöld um það sem efst er á baugi hjá fyrirtækinu. Árlega er haldinn fundur í álverinu þar sem öllu sveitastjórnarfólki af Mið-Austurlandi er boðið. Þar gefst tækifæri til að ræða sameiginlega hagsmuni og fara yfir það helsta sem er á döfni bæði hjá fyrirtækinu og sveitarfélögunum.

Slíkur fundur fór fram 3. september 2019 og var umfjöllunarefni fundarins loftslagsmál. Guðmundur Ingi Guðbrandsson umhverfisráðherra flutti erindi í upphafi fundar gegnum fjarfundabúnað þar sem hann átti ekki heimangengt frá Reykjavík. Þá voru flutt þrjú fræðsluerindi: Ásta K. Helgadóttir sérfræðingur á sviði náttúru hjá Umhverfisstofnun fjallaði um losun á Íslandi og hvar helstu tækifæri liggja fyrir fyrirtæki og sveitarfélög. Þá flutti Guðmundur Sveinsson Kröyer umhverfissérfræðingur hjá Fjarðaáli erindi um losun frá starfsemi Fjarðaáls og hvað helst má gera til að draga úr henni. Þriðja erindið var á vegum Fjarðabyggðar en Anna Berg Samúelsdóttir umhverfisfulltrúi sveitarfélagsins fjallaði um nýja umhverfisstefnu Fjarðabyggðar og helstu verkefni sem liggja fyrir. Fundurinn var vel heppnaður og umræður góðar.

## 9.2 STYRKIR TIL GÓÐRA VERKA

Árið 2019 vörðu Alcoa Fjarðaál og Samfélagssjóður Alcoa (Alcoa Foundation) samtals tæpum 200 milljónum króna í styrki til hinna ýmsu samfélagsverkefna, fyrst og fremst á Austurlandi. Þetta er nokkur hækkun á samfélagsstyrkjum frá fyrra ári þegar veittir voru styrkir fyrir um 130 milljónir og skýrist af auknu framlagi frá Alcoa Foundation til verkefna hjá Háskólanum í Reykjavík og Landgræðslu ríkisins. Frá árinu 2003 hefur fyrirtækið varið samtals um 1,8 milljarði króna til

samfélagsstyrkja af margvíslegu tagi. Styrktarsjóður Fjarðaáls veitir beinan stuðning til samfélagsverkefna í nágrenni álversins. Þau verkefni njóta forgangs sem stuðla að uppbyggingu og sjálfbærri þróun samfélagsins á Austurlandi. Styrkir eru veittir frjálsum félagasamtökum, hagsmunasamtökum og í einhverjum tilfellum opinberum aðilum. Ekki er veittur stuðningur til einstaklinga, stjórnmalasamtaka, trúfélaga eða til almenns reksturs félaga.

## Árið 2019 vörðu Alcoa Fjarðaál og Samfélagssjóður Alcoa samtals tæpum 200 milljónum króna í styrki.

Í töflu 12 má sjá skiptingu styrkja í þeim flokkum sem Alcoa Fjarðaál veitir styrki í. Stærsti styrkurinn hvert ár rennur til Vín Vatnajökuls en Fjarðaál er aðalbakjarl samtakanna. Vín Vatnajökuls eru hollvínasamtök Vatnajökulspjóðgarðs sem styrkja rannsóknir, kynningar- og fræðslustarf og stuðla að því að sem flestir geti notið náttúru og sögu Vatnajökulspjóðgarðs. Árið 2019 varði Fjarðaál um 46 milljónum króna í styrk til samtakanna. Heildarframlag Fjarðaáls frá stofnun þeirra nemur tæplega 640 milljónum króna.

Tafla 12

Styrkveitingar 2019 – upphæðir eftir flokkum	
Umhverfi og náttúruvernd	48.500.000
Öryggi og heilsa	5.150.000
Menntun og þjálfun	6.102.000
Menning og félagsstörf	17.200.000
Íþróttir	21.565.000
Action verkefni	2.400.000
Alcoa Foundation styrkir	96.500.000
<b>Samtals</b>	<b>197.417.000</b>

### 9.2.1 Styrktarsjóður Fjarðaáls

Styrktarsjóður Fjarðaáls úthlutaði styrkjum tvisvar árið 2019, að vori og hausti. Í úthlutunarnefnd sjóðsins situr fólk víðsvegar úr samfélaginu ásamt fulltrúum frá Fjarðaáli. Einu sinni á ári fer fram formleg úthlutun styrkja og að þessu sinni fór hún fram í Egilsbúð í Neskaupstað í lok nóvember. Við sama tækifæri var úthlutað styrkjum úr Íþróttasjóðnum Spretti sem Fjarðaál fjármagnar en Ungmenna- og Íþróttasamband Austurlands (ÚÍA) starfrækir. Veittir voru átta styrkir þar sem verkefni höfðu það markmið að auka öryggi íbúa og gesta á Austurlandi og fóru flestir þeirra til björgunarsveitanna á svæðinu. Þá voru veittir margir styrkir til menningartengdra verkefna og til að efla menntun og tómstundaíðkun barna. Tveir styrkþegar voru fengnir til að segja stuttlega frá verkefnum sem Alcoa Fjarðaál styrkti. Annars vegar var það Búnaðarsamband Austurlands sem hlaut styrk að upphæð 800 þúsund krónur til að endurútefna ritið Sveitir og jarðir í Múlaþingi sem er Austfirðingum að góðu kunnugt. Jóhann Gísli Jóhannsson frá sambandinu greindi frá því að söfnun, svo verkefnið megi verða að veruleika, standi enn yfir en ljóst er að þörf er á að uppfæra ritið þar sem langt er liðið frá útgáfu síðustu bókar. Hins vegar fjallaði Katrín Birna Viðarsdóttir frá Félagsmiðstöðvum Fjarðabyggðar um verkefnið Kuldabola sem er árleg hátíð þar sem ungmenni af öllu Austurlandi koma saman í Fjarðabyggðarhöllinni, skemmta sér saman og fá fræðslu um mikilvæg málefni. Alcoa hefur stutt við verkefnið frá árinu 2014 og með stuðningnum er hægt að halda kostnaði sem þátttakendur greiða í lágmarki. Verkefnið hlaut að þessu sinni 500 þúsund króna styrk. Hæstu styrkir ársins runnu annars vegar til Barnamenningarháttíðarinnar BRAS á Austurlandi, ein milljón króna, og hins vegar til Félags áhugafólks um fornleifarannsóknir á Stöðvarfirði, 1,3 milljónir, en þar er unnið ötullega að því að rannsaka rústir bæjarins Stöðvar. Yfirlit yfir alla styrkina má finna í frétt um úthlutunina á heimasíðu Fjarðaáls.



## ACTION VERKEFNI

Starfsmenn Alcoa eru hvattir til þess að taka þátt í sjálfböðaliðastarfi og samfélagsverkefnum af ýmsu tagi.

Action verkefni á vegum Fjarðaáls 2019			
Staður	Unnið fyrir	Lýsing	Upphæð
Eskifjörður	Knattspyrnufélag Fjarðabyggðar KFF	Unnið við knattspyrnuhús á fótboltavellinum	300.000
Neskaupstaður	Björgunarsveitin Gerpir	Bryggjudekk lagt við húsnæði björgunarsveitarinnar	300.000
Eskifjörður	Lyftingafélag Austurlands	Uppsetning á æfingasal fyrir félagið	300.000
Neskaupstaður	Hestamannafélagið Blær	Aðstaðan við reiðvöllinn lagfærð og máluð	300.000
Egilsstaðir	Höttur körfuknattleiksdeild	Umhverfi kringum útikörfuboltavöll fegrað	300.000
Reyðarfjörður	Björgunarsveitin Ársól	Fjöruhreinun frá álveri út í Hólma	300.000
Eskifjörður	Hollvinasamtök barnaskólans á Eskifirði	Unnið að endurbótum gamla barnaskólans	300.000
Neskaupstaður	Hollvinasamtök FSN í Neskaupstað	Hreyfiverkefni: Ganga í Hundsvík til styrktar Hollvinasamtökum FSN	300.000
<b>Samtals</b>			<b>2.400.000</b>

### 9.2.2 Styrkir frá Alcoa Foundation

Samfélags sjóður Alcoa (Alcoa Foundation) hefur veitt samfélagsstyrki til verkefna hérlandis, mest megnis á Austurlandi frá því að Alcoa hóf starfsemi hér á landi. Sjóðurinn leggur áherslu á að styðja við verkefni sem hafa sjálfbærni að leiðarljósi. Sjóðurinn hóf samstarf við Landgræðslu ríkisins árið 2017 þegar veittur var styrkur til endurheimtar votlendis á Austurlandi. Árið 2019 var ákveðið að framlengja samstarfið og hlaut félagið styrk upp á 200 þúsund bandaríkjadali (um 29 milljónir) til að græða upp land á Austurlandi.

Þá hlaut Háskólinn í Reykjavík háan styrk frá sjóðnum árið 2019 að upphæð 360 þúsund bandaríkjadala (um 52 milljónir) til að byggja upp rannsóknarsetur þar sem unnið verður að því að þróa hlutlaus rafskaut fyrir áliðnaðinn. Háskólinn á Akureyri hlaut einnig styrk frá sjóðnum í fyrra til að leggja drög að stofnun Háskólaseturs á Austurlandi í samstarfi við Austurbrú. Sá styrkur nemur 50 þúsund dollurum (rúmum 7 milljónum króna). Þriðji skólinn til að hljóta styrk frá Alcoa Foundation árið 2019 var Verkmenntaskóli Austur-

lands sem hlaut styrk upp á 20 þúsund bandaríkjadali (tæpar 3 milljónir) til að styðja við námsbraut fyrir fólk sem vill sækja sér iðnaðarréttindi og hefur starfað við fagið sem það sækist eftir réttindum í.

Þá fékk Austurbrú 120.000 bandaríkjadala styrk (um 17 milljónir) til þriggja ára árið 2017 til orkuskiptaverkefnis á Austurlandi en unnið er að því að byggja upp net rafhleðslustöðva á svæðinu og var síðasti hluti þess styrks greiddur út á síðasta ári.

### 9.2.3 Skógrækt

Alcoa Fjarðaál hefur frá upphafi tekið þátt í átaki sem stofnað var til af móðurfélagi þess sem felst í að planta trjám til að binda koltvísýring og hefur þetta verið gert hér á landi í samvinnu við Skógræktarfélag Íslands og félög á svæðinu. Árið 2019 voru 8.500 plöntur gróðursettar á vegum Skógræktarfélags Íslands með hjálp sjálfbóðaliða. Gróðursetningin er hluti af þriggja ára verkefni, samtals 45.000 plöntur á árunum 2017–2019 sem Samfélags-sjóður Alcoa styrkir gegnum American Forests. Upphæð styrksins er samtals 60.000 bandaríkjadali eða rúmar 8,6

milljónir króna. Í árslok 2019 var fjöldi plantna sem hafa verið gróðursettar á vegum Alcoa Fjarðaáls kominn í 157.264. Binding kolefnis í gróðri samsvarar bindingu um 314tonna koltvísýrings frá því að gróðursetning hófst árið 2003.

### 9.2.4 Einstakt tækifæri

Samfélags sjóður Alcoa styrkir 16- 18 ára unglinga sem eru áhugasamir um náttúru og vísindi til þátttöku í leiðangri um Yosemite þjóðgarðinn í Kaliforníu eða Shenandoah þjóðgarðinn í Virginíu. Ferðalagið, sem er á vegum NatureBridge-samtakanna, tekur tvær vikur en þátttakendur eru allir á sama aldri (fyrir utan fræðimenn og aðstoðarfólk) og koma víðsvegar að úr heiminum. Samfélags sjóðurinn greiðir allan ferða- og dvalarkostnað. Frá árinu 2014 hafa 19 íslenskir unglingar verið valdir til þátttöku og árið 2019 tóku þrjú íslensk ungmenni frá Austurlandi þátt. Þá býður Samfélags sjóður Alcoa í samvinnu við náttúruverndarsamtökin Earthwatch starfsmönnum Alcoa að sækja um þátttöku í leiðangri á vegum samtakanna á hverju ári.



Hópurinn sem hlaut styrk frá Alcoa Fjarðaáli árið 2019 ásamt Tor Arne Berg forstjóra og Dagmar Ýr Stefánsdóttur yfirmanni samskipta og samfélagsmála.

Níu starfsmenn Fjarðaáls hafa farið í Earthwatch-leiðangur á síðastliðnum árum og eftir það deilt reynslu sinni með öðrum starfsmönnum og samfélaginu sem þeir búa í.

### 9.3 SAMFÉLAGSVIÐBURÐIR OG SJÁLFBÓÐAVINNA

Starfsmenn Alcoa eru hvattir til þess að taka þátt í sjálfbóðaliðastarfi og samfélagsverkefnum af ýmsu tagi. Fjarðaál stendur á hverju ári fyrir nokkrum svokölluðum Action sjálfbóðaviðburðum. Action er stytting á orðasambandinu „Alcoans Coming Together In Our Neighbourhood“ Þessi hugmynd byggir á því að starfsmaður óskar eftir stuðningi annarra starfsmanna í forni vinnuframlags í sjálfbóðavinnu. Þá eru félagar í samtökunum líka hvattir til að mæta, ásamt fjölskyldum sínum. Unnið er í fjóra tíma. Ef átta starfsmenn eða fleiri mæta á viðburðinn, greiðir Fjarðaál 300 þúsund krónur beint til félags-samtakanna til að standa straum af hráefniskostnaði t.d. málningu og þess háttar. Ef styrkurinn nemur hærri upphæð en verkefni krefst, rennur

umframfjárhæðin til félagsins til að nýta til góðra verka. Á hverju ári má skilgreina hluta þessara verkefna sem svokallað „hreyfiverkefni“ en í því felst að starfsmenn Alcoa ásamt fjölskyldu þeirra og fleiri þátttakendum hreyfa sig saman (t.d. í sundi eða fjallgöngu) og styrkja um leið góðgerðarsamtök með 300 þúsund króna framlagi.

### Árið 2019 var ráðist í átta Action verkefni á vegum Fjarðaáls

Árið 2019 var ráðist í átta Action verkefni á vegum Fjarðaáls og þar af var eitt hreyfiverkefni sem getið var um í kafla 8.6.2. Yfirlit yfir þau Action verkefni sem unnin voru árið 2019 má sjá í töflu 13. Unnið var fyrir fjögur íþróttafélög, tvær björgunarsveitir og tvenn hollvinasamtök á Austurlandi.

#### 9.3.1 Kvenréttindadagur í Fjarðaáli

Á hverju ári er konum á Austurlandi boðið að sækja Fjarðaál heim þann 19.

júní í tilefni af Kvenréttindadeginum. Boðið er upp á veitingar og skemmtun í bland við fróðleik. Aðal markmiðið með því að bjóða konum heim þennan dag er að skapa tækifæri fyrir konur á Austurlandi að koma saman og fagna þeim árangri sem náðst hefur í jafnréttismálum á Íslandi. Þá er það markmið Fjarðaáls að hjá fyrirtækinu starfi jafn margar konur og karlar og þannig er dagurinn liður í því að kynna fyrirtækið fyrir konum. Dagskráin var fjölbreytt og skemmtileg árið 2019 að vanda. Rosa García Pinero, yfirmaður sjálfbærnimála hjá Alcoa á heimsvísu, flutti opunarávarp og svo voru á dagskrá tvö áhugaverð erindi. Andrea Hjálmsdóttir, lektor við Háskólann á Akureyri flutti erindið „Langhlaup án marklínu.“ Hversu hratt getum við hlaupið í jafnréttisátt?“ og Birna Guðmundsdóttir, framleiðslustarfsmaður í steypuskála, ávarpaði samkomuna fyrir hönd Fjarðaálskvenna. Skemmtiatriði frá hinum sígildu gleðigjöfum, Fjarðadætrum, var einnig á dagskrá og unglitahópurinn „Orðið er LAUST“ fjallaði um jafnréttismál með gamansómu ívafi en þó alvarlegum undirtóni. Hópurinn flutti verk um íslensku kvenréttindabaráttuna og velti í lokin



upp þeirri spurningu hvort hún sé að fella seglin miðað við þá lagatexta sem eru vinsælir hjá unglingum í dag. Verkið þeirra var góð áminning um að við getum ekki lagt árar í bát hvað baráttuna varðar - fullu jafnrétti hefur ekki enn verið náð. Veislustjórar voru Vandræðaskáldin sem einnig skemmtu áheyrendum við góðar undirtektir.

## Eitt af samfélagsmarkmiðum Fjarðaáls árið 2019 var að standa fyrir ráðstefnu um jafnréttismál og vinnustaðamenningu.

### 9.3.2 Jafnréttisráðstefna á Austurlandi

Eitt af samfélagsmarkmiðum Fjarðaáls árið 2019 var að standa fyrir ráðstefnu um jafnréttismál og vinnustaðamenningu. Fjarðaál leitaði aðstoðar tveggja annarra fyrirtækja sem eru með öfluga starfsemi á landsbyggðinni og hafa verið áberandi á sviði jafnréttismála, Landsvirkjunar og Landsbankans. Í sameiningu stóðu þessi þrjú fyrirtæki fyrir ráðstefnu í Valaskjálfi á Egilsstöðum þann 8. nóvember sem nefndist Jafnréttismál á vinnustöðum.

Lilja Björk Einarasdóttir bankastjóri Landsbankans flutti erindi undir yfirskriftinni „Hvar eru þær?“ Lilja Björk ræddi um hvað Landsbankinn hefur gert til að setja jafnréttismál á oddinn og hvað hefur áunnist. Stefna bankans í þessum málum er skýr en Lilja Björk sagði það ekki nóg, það þarf að fylgja henni eftir og hafa sýnileg markmið. Hörður Arnarson forstjóri Landsvirkjunar sagði frá því hvernig áhersla fyrirtækisins á jafnréttismál hafi leitt til betri menningar og betri vinnustaðar fyrir alla. Landsvirkjun tók upp samstarf við Capacent um innleiðingu á Jafnréttisvísi árið 2017. Þá fjallaði

og Guðný Björg Hauksdóttir framkvæmdastjóri mannauðs hjá Fjarðaáli um þau markmið fyrirtækisins að fjölga konum í starfsliði sínu og hvaða aðgerðir hefur verið farið í til að vinna í átt að því markmiði. Guðný greindi einnig frá því hvernig fyrirtækið tókst á við #metoo byltinguna, með því að halda fjölmarga fundi með starfsfólki og búa til vinnustaðarsáttmála.

Þau Þorsteinn Víglundsson þingmaður Viðreisnar og Þórey Vilhjálmstöttir ráðgjafi og meðeigandi hjá Capacent fluttu einnig erindi á ráðstefnunni og í lokin sátu allir frummælendur fyrir svörum í pallborði. Hægt er að nálgast upptöku af ráðstefnunni á Facebook síðu Austurfréttar þar sem ráðstefnunni var streymt beint meðan á henni stóð.

### 9.4 SJÁLFBÆR ÞRÓUN Á AUSTURLANDI

Sjálfbærni verkefni Alcoa Fjarðaáls og Landsvirkjunar var sett á laggirnar árið 2004 til að fylgjast með áhrifum framkvæmda og reksturs Kárahnjúkavirkjunar og álvers í Reyðarfirði á samfélag, umhverfi og efnahag á Austurlandi. Markmiðið er að fylgjast með þróun vísa sem í flestum tilfellum eru tölulegir mælikvarðar sem gefa vísbendingu um þróun umhverfismála, efnahags og samfélags á byggingar- og rekstrartíma álvers og virkjunar. Verkefnið er kynnt á heimasíðunni [www.sjalfbaerni.is](http://www.sjalfbaerni.is). Gagnasöfnun á vegum fyrirtækjanna í verkefnið hefur nú staðið yfir í 12 ár frá því að rekstur álvers og virkjunar hófust, og hefur það vakið athygli víða út fyrir landssteinana.

### 9.5 SAMFÉLAGSMARKMIÐ 2019 – ÁRANGUR

Opin ráðstefna um jafnrétti og vinnustaðamenningu verður haldin á Austurlandi.

Staðið, sjá 9.3.2

Heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna sem falla að starfsemi Fjarðaáls verði samþætt inn í samfélagsstefnu fyrirtækisins og kynnt helstu hagsmunaaðilum.

Staðið, Fjarðaál innleiddi samfélagsmarkmiðin í samfélagsskýrslu sinni í fyrra og uppfærði stefnuna í samfélagsmálum út frá því. Hægt er að skoða skýrsluna á vefnum, [www.alcoa.samfelagsskyrsla.is](http://www.alcoa.samfelagsskyrsla.is).

Haldinn verður fundur um loftslagsmál fyrir sveitastjórnarfólk á Austurlandi.

Staðið, sjá 9.1.5

Bæta við spurningu varðandi samfélagsábyrgð Fjarðaáls í árlegri skoðanakönnun fyrir almenning.

Staðið, sjá 9.1.2



# 10

## EFNAHAGUR OG VIRÐISKEÐJAN

### Megináhersla í samfélagsábyrgð Alcoa Fjarðaáls er að stuðla að uppbyggingu atvinnulífs á Austurlandi.

Megináhersla í samfélagsábyrgð Alcoa Fjarðaáls er að stuðla að uppbyggingu atvinnulífs á Austurlandi. Alcoa Fjarðaál býður út ýmsa stoðþjónustu til annarra fyrirtækja og gerir þeim þannig kleift að byggja upp starfsemi sína á svæðinu. Fyrirtækið hvetur viðskiptavini, birgja og þjónustuaðila til aukinnar samfélagslegrar ábyrgðar og hyggst jafnframt setja inn ný ákvæði þess efnis í frekara mæli í samstarfs-samninga. Alcoa Fjarðaál tekur tillit til umhverfisstefnu birgja og þjónustuaðila sem fyrirtækið á viðskipti við.

### 10.1 LYKILTÖLUR

Útflutningsverðmæti Fjarðaáls á árinu 2019 voru rúmfrá 81 milljarðar íslenskra króna (664 M USD) og af þeim tekjum urðu um 38% eftir í landinu, eða um 30,6 milljarðar króna, í formi opin-

berra gjalda, launa og innkaupa frá innlendum birgjum á vöru og þjónustu. Launagreiðslur ásamt launatengdum gjöldum numu tæpum 7 milljörðum íslenskra króna.

Alcoa skilar verðmætum til samfélagsins með ýmsum hætti, meðal annars í formi skattgreiðslna en félagið greiddi 1,1 milljarð króna í skatta og opinber gjöld<sup>3</sup> á Íslandi árið 2019. Fjárfesting Alcoa Fjarðaáls á sínum tíma var ein sú mesta sem um getur í Íslandssögunni en hún nam um 230 milljörðum króna.

### 10.2 FJÁRMÖGNUN FYRIR-TÆKISINS

Árið 2003 var undirritaður fjárfestingarsamningur milli ríkisstjórnar Íslands og Alcoa. Samningurinn byggir á lögum 12/2003 um heimild til samn-

<sup>3</sup> Opinber gjöld innihalda fasteignagjöld, vatnsskatt, gjöld til hafnarsjóða og tryggingagjöld

inga um álverksmiðju í Reyðarfirði sem samþykkt voru frá Alþingi 11. mars það ár. Samningurinn er opinber og öllum aðgengilegur á vef Alþingis. Fjarðaál hefur alla tíð starfað í samræmi við fjárfestingarsamninginn og almenn lög sem gilda í landinu.

Í lok árs 2018 var fjármögnun Alcoa á Íslandi<sup>4</sup> endurskoðuð af móðurfélaginu. Eigið fé fyrirtækisins var aukið um 1.169 milljónir dollara og var það nýtt til að greiða niður skuld Alcoa á Íslandi við móðurfélagið um samsvarandi upphæð. Á mynd 17 má sjá afleiðinguna af þessari breytingu en vaxtagjöld árið 2019 voru 29 milljón dollara samanborið við 75 milljón dollara árið 2018.

Eins og komið hefur fram var fjárfesting Alcoa í Fjarðaáli ein sú mesta sem um getur í Íslandssögunni. Það er eðli fjárfestingar af slíkri stærðargráðu að hagnaður af starfsemi fyrstu árin verður ekki mikill, ef nokkur, vegna mikilla afskrifta og háa fjármagnskostnaðar og hefur því áhrif á hvenær fyrirtækið byrjar að greiða tekjuskatt. Fjármagnsliðir, svo sem vextir af lánum, hafa áhrif á afkomu og þar með skattgreiðslur fyrirtækja. Fjármögnunin vegna álversins við Reyðarfjörð kom frá móðurfélaginu. Vextirnir sem Alcoa á Íslandi hefur greitt af þessum lánum hafa ávallt verið samkeppnishæfir miðað við vexti sem þekkja á íslenska fjármálamarkaðinum. Samkvæmt fjárfestingar-

samningi Alcoa við Íslenska ríkið eru allir lánavextir félagsins frádáttarþærir frá skatti.

Alcoa á Íslandi hefur mikil og jákvæð áhrif á Íslenskan efnahag með öflun gjaldeyristekna, innkaupum á innlendri vöru og þjónustu, greiðslu skatta og opinberra gjalda, sköpun fjölmargra vel launaðra starfa og almennum og viðtækum stuðningi við samfélagið á Austurlandi.

### 10.3 SAMSTARF VIÐ BIRGJA

Alcoa leggur áherslu á að stunda viðskipti á siðferðilegan og samfélagsvænan hátt í anda sjálfbærrar þróunar og hefur sömu væntingar til þeirra fyrirtækja sem skipt er við. Til að tryggja að þessari grundvallarreglu sé fylgt eftir er fyrirtækið félagi í TRACE eftirlitskerfinu, sem rekið er af TRACE International. TRACE nýtir skilvirkar aðferðir til að framkvæma áreiðanleikakönnun til grunnviðmiðunar á kerfisbundinn hátt með því að safna upplýsingum frá fyrirtækjum um allan heim. TRACE ber þær upplýsingar saman við valista sem stjórnvöld ýmissa landa og alþjóðastofnanir hafa komið sér upp. Gerð er krafa um að ákveðnir birgjar séu skráðir í þetta kerfi. Ekki hafa komið upp athugasemdir vegna birgja Fjarðaáls.

Alcoa hefur einnig valið fyrirtækið EcoVadis CSR til samtarfs. EcoVadis

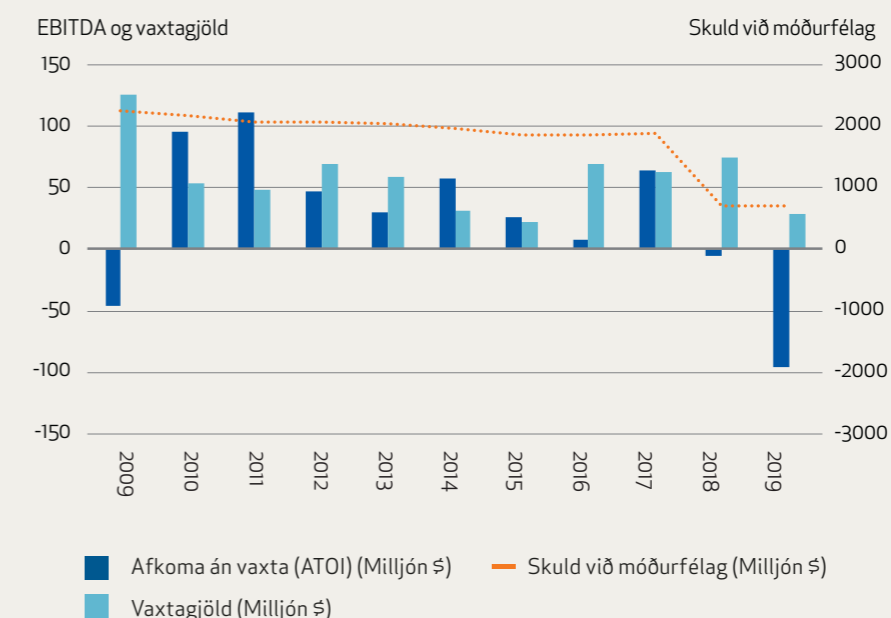
er sérhæft á sviði samfélagslegrar ábyrgðar fyrirtækja og hefur innleitt rafræn kerfi til að auka gegnsæi, staðla skýrslugerð og auðvelda frammistöðu-prófun og ferlaumbætur sem draga úr vinnuálagi vegna samfélagslegrar ábyrgðar fyrirtækja með því að gera þeim kleift að deila stigaspjaldi sínu með viðskiptavinum sínum.

Sérstakur forvalsgrunnur er notaður við val á birgjum sem vinna innan lóðar Alcoa Fjarðaáls, en nýir birgjar þurfa að svara spurningum samkvæmt birgjaáskilum Alcoa. Á þeim forsendum er tekin ákvörðun hvort birgjar teljast hæfir til samstarfs. Lögð er áhersla á fylgni við gildandi lög og reglugerðir og ábyrgð í umhverfis-, heilsu- og öryggismálum. Einnig er gerð krafa um að umsækjendur svari spurningum varðandi spillingu og að vinnuréttindi starfsfólks séu virt. Alcoa Fjarðaál hefur þurft að hafna tveimur innlendum birgjum frá upphafi, sem ekki uppfylltu þær kröfur sem gerðar eru. Þær koma m.a. inn á öryggisþætti, líkt og slysatíðni og öryggismenningu.

## Krafa er gerð um að fyrirtæki sem vinna fyrir Alcoa Fjarðaál uppfylli ákvæði kjarasamnings við stéttarfélag.

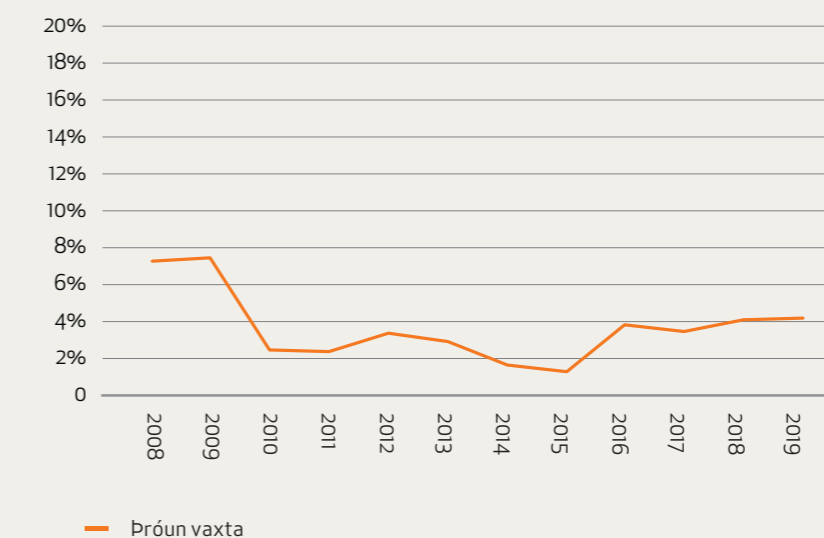
Mynd 17

### ÞRÓUN SKULDAR VIÐ MÓÐURFÉLAG, VAXTAGJÖLD OG AFKOMA ÁN VAXTA (ATOI)



Mynd 18

### ÞRÓUN VAXTA Á LÁNUM FJARÐAÁLS VIÐ MÓÐURFÉLAGIÐ



<sup>4</sup> Alcoa á Íslandi ehf. og Reyðarál ehf. eru eignarhaldsfélög Alcoa Fjarðaáls sf.

Tafla 14

Lykiltölur – Upphæðir eru í milljörðum króna á gengi hvers árs	2017	2018	2019
Launagreiðslur og launatengd gjöld, þar með tryggingagjöld	6,6	6,7	6,8
Samtals greiðslur Fjarðaáls til íslenskra aðila	29,1	31,5	30,6
Brúttó útflutningur milljarðar ISK	81,2	88,6	81,4
Hlutfall innlendra innkaupa af heildartekjum félagsins	36%	36%	38%
Samtals opinber gjöld	1,0	1,0	1,1
Meðallaun starfsmanna í milljónum kr. á ári	8,7	8,8	9,1



Krafa er gerð um að fyrirtæki sem vinna fyrir Alcoa Fjarðaál uppfylli ákvæði kjarasamnings við stéttarfélag og gildir það jafnt um verktaka sem og þeirra undirverktaka. Einstaklingar verða að hafa náð 18 ára aldri til að fá að vinna á svæðinu.

Fyrirtækið á í reglubundnum samskiptum við birgja og hvetur þá til góðra verka í samfélags- og umhverfismálum og veitir leiðsögn ef svo ber undir. Jafnframt hvetur fyrirtækið starfsmenn birgja og verktaka að taka þátt í sjálfbærniáttakerfum á vegum fyrirtækisins.

## 10.4 INNKAUPANET

Alcoa Fjarðaál er einn stofnfélaga Innkaupanets sem stofnað var árið 2014 í samvinnu við Umhverfisstofnun. Leitast er við að lágmarka umhverfisáhrif frá innkaupum ár frá ári í gegnum vistvæn innkaup og gera árangur þeirra sýnilegan. Stuðst er við umhverfismerkingar og -vottanir í innkaupum á vöru og þjónustu er koma að rekstri fyrirtækisins. Má m.a. nefna að fyrirtæki sem sinnir ræstingum á svæðinu er Svansvottað og aðeins er notast við Svansvottaðar prentsmiðjur til að prenta útgefið efni fyrirtækisins.

## 10.5 SAMFÉLAGSMARKMIÐ 2019 – ÁRANGUR

Samningar við birgja sem annast flutninga fyrir Fjarðaál verða endurnýjaðir og sett verður inn ákvæði þess efnis að birgjar dragi markvisst úr kolefnislosun. Losun skuli minnka um 5% á fyrsta ári en 10% á öðru og þriðja ári.

Staðið að hluta. Hagkvæmari skip eru nú notuð til flutninga eftir endurnýjun skipa hjá flutningsaðila. Þá hefur verið rætt við rútuþyrirækin sem flytja fólk til og frá vinnu en þeir samningar hafa ekki verið endurnýjaðir en þessi ákvæði verða tekið inn þegar þar að kemur.

Fjarðaál mun einvörðungu kaupa timbur (bretti og annað notað undir útflutningsvöru) frá vottuðum aðilum.

Staðið. Tryggt hefur verið með samningum að birgjar sem útvega timbur þurfa nú að sýna fram á vottun.

Stefnt verður að því að hlutfall virðisaukandi vöru (vírs og melmis) aukist um 4,5% miðað við árið 2018.

Sökum lakari málgæða vegna óstöðugleika í rekstri reyndist ekki mögulegt að standa við markmið um aukna virðisaukandi framleiðslu.

# 11

## ÁRITUN ENDURSKOÐANDA Á GRÆNU BÓKHALDI KAFLA 7.2

Ég hef endurskoðað útreikninga og yfirfarið upplýsingar sem fram koma í umhverfisskýrslu Alcoa Fjarðaáls sf. fyrir árið 2019. Þetta er gert í samræmi við kröfur í reglugerð nr. 851/2002 um grænt bókhald. Alcoa Fjarðaál sf. er í flokki þeirra fyrirtækja sem falla undir viðauka þeirrar reglugerðar, flokk 2.1 álframleiðslu. Umhverfisskýrslan er lögð fram af stjórnendum Alcoa Fjarðaáls sf. og á byrgð þeirra. Ábyrgð mín felst í því mati sem ég læt í ljós á framsettum gögnum í umhverfisskýrslunni á grundvelli endurskoðunarinnar.

Endurskoðunin felur í sér úrtakskannanir og athuganir á gögnum til að sannreyna upplýsingar og gögn sem sett eru fram í umhverfisskýrslunni séu í samræmi við fjárhagsbókhald fyrirtækisins og niðurstöður viðurkenndra mælinga.

Endurskoðunin felur einnig í sér athugun á útreikningum sem beitt er við mat á stærðargráðu einstakra þátta sem upp eru taldir í umhverfisskýrslunni.

Ég tel að endurskoðunin sé nægjanleg traustur grunnur til þess að byggja á álit mitt.


Það er álit mitt að umhverfisskýrslan gefi góða mynd af umhverfisáhrifum rekstrarins fyrir árið 2019, í samræmi við góðar og viðteknar venjur í atvinnugreininni.

Reykjavík, 24.04.2020  
VSÓ Ráðgjöf

Guðjón Jónsson  
efnaverkfræðingur

# 12

## GRI - YFIRLITSTAFLA

GRI staðlar	Titill	Skýrslugjöf	Kafli í skýrslu	Heimsmarkmið/SDG
<b>STEFNA OG GREINING</b>				
102-14	Ávarp forstjóra	Já	3	
102-15	Helstu áhrifaþættir starfseminnar, áhættur og tækifæri	Já	5	
<b>UPPLÝSINGAR UM FYRIRTÆKI</b>				
102-1	Nafn fyrirtækis	Alcoa Fjarðaál sf.	6	
102-2	Helstu vörur og þjónusta	Já	6.1	
102-3	Staðsetning	Já	6.2	
102-4	Fjöldi landa og þau lönd sem fyrirtækið starfar í og hefur umtalsverð áhrif á nærsamfélagið	Á ekki við	Skýrslan tekur einungis yfir starfsemi Alcoa Fjarðaáls sf.	
102-5	Eignarhald og rekstarform	Já	6	
102-6	Markaðir og viðskiptavinir	Já	6.1	
102-7	Stærð og umfang fyrirtækis	Já	6.2	
102-8	Samsetning vinnuaflds	Já	8, 8.3.1, 8.3.2, 8.3.3	
102-41	Hlutfall kjarasamningsbundinna starfsmanna	Já	8	
102-9	Virðisbætur	Já	10, 10.1, 10.3 Sjá Supplier Standards á alcoa.com	
102-10	Umtalsverðar breytingar á tímabili	Já	Engar umtalsverðar breytingar voru gerðar á tímabilinu	

GRI staðlar	Titill	Skýrslugjöf	Kafli í skýrslu	Heimsmarkmið/SDG
<b>ÞÁTTAKA Í YTRI VERKEFNUM</b>				
102-11	Notkun á varúðarreglum	Starfsreglur Alcoa		
102-12	Utanaðkomandi efnahags- umhverfis- og/eða samfélagsviðmið og reglur sem fyrirtækið fer eftir eða styðst við	Já	1, 2, 3, 4, 6.1, 7, 8, 8.3, 8.3.3, 8.4, 8.5, 10.2	
102-13	Aðild að samtökum og/eða þar sem fyrirtækið á fulltrúa í stjórn, tekur þátt íslenskum/alþjóðlegum þrýstihópum verkefnum, leggur til fé eða lítur á aðild sem mikilvæga	Já	9.1.6	
<b>SIÐFERÐI OG HEILINDI</b>				
102-16	Stefna, reglur og gildi vegna siðferðilegra og lagalegra málefna/ Values, principles, standards, and norms of behavior	Já	Starfsreglur Alcoa Sjá undir Ethics and compliance á alcoa.com	
102-17	Skilgreining á innri og ytri ferlum sem fylgt er etir til að upplýsa um ósiðlega hegðun, lögbrot og mál tengd heilindum fyrirtækisins.	Já	Heilindalínan (Integrity Line)	
<b>STJÓRNARHÆTTIR</b>				
102-18	Stjórnarhættir	Já	<a href="https://www.alcoa.com/iceland/ic/pdfs/forysta-okkar.pdf">https://www.alcoa.com/iceland/ic/pdfs/forysta-okkar.pdf</a>	
102-24	Tilnefningar og ferlar varðandi val í nefndir og stjórnunarstöður.		Sjá undir á að vera Governance á alcoa.com 	
102-25	Ferlar sem koma í veg fyrir hagsmunaárekstra hjá framkvæmdastjórn	Já	Stefna Alcoa Corp. gegn spillingu Sjá undir Ethics and compliance á alcoa.com	
102-34	Eðli og umfang atriða/málefna sem vísað var til framkvæmdastjórnar	Á ekki við		
102-35	Skýrið kjarastefnu framkvæmdastjórnar	Já	Laun framkvæmdastjóra taka mið af markaðslaunum starfsmanna í sambærilegum störfum hjá fyrirtækjum í sambærilegum iðnaði og þróun á milli ára samkvæmt niðurstöðum kjarakannana	

GRI staðlar	Titill	Skýrslugjöf	Kafli í skýrslu	Heimsmarkmið/SDG
<b>UMFANG OG TAKMARKANIR Á EFNISTÖKUM SKÝRSLUNNAR</b>				
102-45	Fyrirtæki sem eru inni í samstæðureikningi	Já	Þessi skýrsla nær eingöngu yfir starfsemi Alcoa Fjarðaáls sf.	
102-46	Greining á efnistökm, verkferlum og afmörkun skýrslunnar	Já	1	
102-47	Lýsing og skilgreining þátta sem höfðu áhrif á efnis- tók skýrslunnar	Já	1	
103-1	Upplýsingar um takmarkanir á umfangi og efnistökm- um skýrslunnar	Á ekki við	Þessi skýrsla nær eingöngu yfir starfsemi Alcoa Fjarðaáls sf.	
102-48	Útskýring á breyttri framsetningu á upplýsingum miðað við eldri skýrslur	Á ekki við		
102-49	Útskýring á breytingum á framsetningu skýrslunnar er varðar umfang, takmarkanir og/eða mæliaðferðir	Á ekki við		

#### ÞÁTTAKA HAGSMUNAADILA

102-40	Listi yfir hagsmunaaðila sem starfa með fyrirtækinu		9.1	
102-42	Skilgreining á vali hagsmunaaðila	Já	9.1	
102-43	Samstarf við hagsmunaaðila og verklag, þ.m.t. tíðni samstarfs eftir eðli og hagsmunahópum	Já	7,9,9.1.1,9.1.3,9.1.4,9.1.5,9.1.6	
102-44	Helstu viðfangsefni og málefni sem hafa komið upp í tengslum við hagsmunaaðila og viðbrögð	Já	7.1,8.3.1,8.6.2,8.8,9.1.2,9.1.5,9.1.6	

#### VIÐFANGSEFNI SKÝRSLUNNAR

102-50	Tímabil skýrslugjafar	Almanaks-árið 2019		
102-51	Dagsetning síðustu samfélagsskýrslu	Já	30. apríl 2019	
102-52	Tíðni skýrslugjafar	Já	Árleg	
102-53	Tengiliðir varðandi fyrirspurnir um skýrsluna	Já	Baksíða	
102-54	Ferli og skýrslugerð í samræmi við GRI staðla	Já	1	
102-56	Ytri ráðgjöf á stefnumótun og starfsháttum í tengslum við skýrslugerðina	Já	1	
102-55	GRI efnisyfirlit	Já	12	
102-22	Samsetning framkvæmdastjórnar og undirnefnda	Já	1,2,8,8.2,8.3	
102-23	Tilgreinið hvort stjórnarformaður sé einnig framkvæmdastjóri	Já	Stjórnarformaður er ekki framkvæmdastjóri	

GRI staðlar	Titill	Skýrslugjöf	Kafli í skýrslu	Heimsmarkmið/SDG
<b>EFNAHAGUR</b>				
<b>201</b>		Já		
201-1	Bein efnahagsleg verðmæti sem hafa skapast	Já	10.1	
201-2	Efnahagslegur tilkostnaður og aðrar hættur sem skapast vegna loftlagsbreytinga	Já	6,7.4,7.4.1: Starfsemi Fjarðaáls fellur undir viðskiptakerfi ESB um losun gróðurhúsalofttegunda í samræmi við lög 70/2012 um loftslagsmál	
201-3	Tryggingar fyrirtækisins vegna bótaáætlunar	Já	Fjarðaál greiðir mótframlag í lífeyrisjóði starfsmanna í samræmi við gildandi kröfur	
201-4	Fjárhagsleg aðstoð frá hinu opinbera	Já	10.2	
<b>202</b>				
202-1	Byrjunarlaun eftir kyni miðað við lágmarkslaun á markaði	Já að hluta	8.3.2,8.3.3	
202-2	Hlutfall æðstu stjórnenda sem hafa verið ráðnir úr nærsamfélagi fyrirtækisins	Já, að hluta	Allir stjórnendur Fjarðaáls eru úr nærsamfélagi	
203				
203-1	Áhrif fjárfestinga í innviðum og þjónustu	Já	10.3, 10.4,9.2,9.2.1,	
203-2	Óbein efnahagsleg áhrif	Já	10.3, 10.4	
<b>204 - Virðiskeðjan</b>				
204-1	Hlutfall útgjalda til birgja í nærsamfélaginu	Já	10, 10.1	
<b>205 - Efnahagur</b>				
205-1	Áhættumat og aðgerðir til að auðkenna spillingu	Já aa hluta/ ekki mæling á árangri en fjöldi atvika er skráð (þ.e. fjöldi tilkynninga)	Heilindalínan	
205-2	Miðlun og þjálfun til að sporna við spillingu	Já	8.8: Allir dagvinnustarfsmenn, rúmlega 150 fengu kennslu til að sporna við spillingu á árinu	
205-3	Staðfest atvik um spillingu og aðgerðir	Já (ef ekkert tilvik þá að greina frá því)	Engin atvik voru tilkynnt á árinu 2019.	
<b>206</b>				
206-1	Heildarfjöldi lögsókna og niðurstöður mála vegna brota á samkeppnislögum, auðhringjamyndun og einokunar.	Já (ef ekkert tilvik þá að greina frá því)	Engin brot voru tilkynnt á árinu 2019.	

GRI staðlar	Titill	Skýrslugjöf	Kafli í skýrslu	Heimsmarkmið/SDG
<b>UMHVERFI</b>				
<b>301</b>				
301-1	Notkun hráefna eftir þyngd eða rúmmáli	Já	7.3, 7.7	
301-2	Hlutfall nýttara efna sem koma frá endurvinnslu	Já	7.1, 7.3	
301-3	Tilvik um innkallaðar vörur og umbúðir	Á ekki við		
<b>302</b>				
302-1	Orkunotkun innan fyrirtækis	Já	7.1, 7.3	
302-2	Orkunotkun utan fyrirtækis	Já að hluta	7.2: Stefnt á bættu upplýsingagjöf fyrir árið 2020	
302-3	Orkunotkun á framleiðslueiningu	Já	7.3	
302-4	Aðgerðir til að draga úr orkunotkun	Já	7.3	
302-5	Aðgerðir til að draga úr orkunotkun vegna vöru og þjónustu	Ekki mælt	7.2: Stefnt á bættu upplýsingagjöf fyrir árið 2020	
<b>303</b>				
303-1	Heildarvatnsnotkun eftir uppruna	Já	Vatn er upprunnið frá vatnsbóli Fjarðabyggðar við Geithúsaá	
303-2	Stjórnun og áhrif vatnsrennslis	Já	7.3	
303-3	Vatnsupptaka - Heildarrúmal notað og endurunnið	Já	7.3	
303-4	Heildarrennslis og sundurliðun vatnsnotkunar	Já	7.3	
303-5	Heildarmagn vatnsnotkunar	Já	7.3	
304				
304-1	Starfsemi í nálægð við eða á vernduðum landssvæðum	Já	www.sjalbbaerni.is	
304-2	Áhrif starfsemi á líffræðilegan fjölbreytileika	Já að hluta	www.sjalbbaerni.is	
304-3	Verndaður eða endurreistur jarðvegur	Á ekki við		
304-4	Fjöldi tegunda á náttúruverndarlistum sem verða fyrir umhverfisáhrifum af starfsemi	Á ekki við		
<b>305</b>				
305-1	Bein losun gróðurhúsalofttegunda frá framleiðslu	Já	7.4.1	
305-2	Óbein losun gróðurhúsalofttegunda vegna orkunotkunar (Scope 2)	Já	7.4.1	
305-3	Önnur óbein losun gróðurhúsalofttegunda (Scope 3)	Já að hluta	Upplýsingum um flug starfsmanna verður bætt við 2020	
305-4	Magn gróðurhúsalofttegunda á framleiðslueiningu	Já	7.2	
305-5	Aðgerðir að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda	Já	7.2, 7.4.1.	

GRI staðlar	Titill	Skýrslugjöf	Kafli í skýrslu	Heimsmarkmið/SDG
<b>UMHVERFI</b>				
305-6	Losun ósneyðandi efna (ODS)	Fjarðaál notast ekki við ósneyðandi efni í sinni framleiðslu		
305-7	Losun köfnunarefnisoxíðs (NOx), brennisteinsoxíðs (SOx) og önnur losun	Á ekki við	Losun þessara lofftegunda er óverulegur hluti af heildarlosun fyrirtækisins	
<b>306</b>				
306-1	Heildar vatnsfrárennslis eftir viðtökustað og gæðum	Á ekki við		
306-2	Tegund úrgangs og ráðstöfunaraðferðir	Já	7.3, 7.7	
306-3	Fjöldi tilvika og magn marktækra efnaleka	Já	7.1	
306-4	Flutningur og meðferð spilliefna	Já	Flutningur spilliefna er samkvæmt ströngu verklagi og sérstakir gámar notaðir undir þennan úrgang. Spilliefni eru flutt sjóleiðina til vottaðra endurvinnsluáðila.	
306-5	Áhrif frárennslis á vatnssuppsprettu	Engu frárennslis er veitt frá starfsemi	7.3	
<b>307</b>				
307-1	Atvik tilgreind þar sem ekki var fylgt eftir umhverfislögum og/eða reglugerðum	Já (ef ekkert tilvik þá að greina frá því)	Ekkert tilvik tilgreint á árinu 2019	
<b>308</b>				
308-1	Greining á nýjum birgjum byggt á umhverfisviðmiðum	Já	<a href="http://www.alcoa.com/global/en/who-we-are/ethics-compliance/pdf/Supplier_Standards.pdf">http://www.alcoa.com/global/en/who-we-are/ethics-compliance/pdf/Supplier_Standards.pdf</a>	
308-2	Neikvæð umhverfisáhrif innan virðiskeðjunnar og mótvægisáðgerðir	Já að hluta	<a href="http://www.alcoa.com/global/en/who-we-are/ethics-compliance/pdf/Supplier_Standards.pdf">http://www.alcoa.com/global/en/who-we-are/ethics-compliance/pdf/Supplier_Standards.pdf</a>	
<b>MANNAUÐUR</b>				
<b>401</b>				
401-1	Heildarfjöldi og hlutfall nýrra starfsmanna og starfsmannavelta eftir aldurshópum	Já	8.2: Starfsmannavelta er ekki skilgreind eftir búsetu.	
401-2	Hlunnindi fastráðinna starfsmanna í fullu starfi sem hluta- eða lausráðnir starfsmenn fá ekki	Já	8.7	
401-3	Fæðingaorlof - Hlutfall þeirra sem snúa aftur til vinnu eftir fæðingaorlof	Já	8	
<b>402</b>				
402-1	Tilkynningar til starfsmanna varðandi breytingar á starfsemi fyrirtækisins	Já	Liður 4.5 í kjarasamningi Alcoa Fjarðaáls, Afls og RSÍ.	

GRI staðlar	Titill	Skýrslugjöf	Kafli í skýrslu	Heimsmarkmið/SDG
<b>MANNAUÐUR</b>				
<b>403</b>				
403-1	Skipulag og stjórnun heilbrigðis og öryggismála	Já	8.5	
403-2	Áhættumat, áhættugreining og rannsókn á slysum	Já	8.5.1: Upplýsingar eru ekki gefnar upp eftir kyni	
403-3	Vinnueftirlit er varðar hættuleg störf	Já, að hluta	8.6	
403-4	Þátttaka starfsmanna í fræðslu og forvörnum á heilsu og öryggi í starfi	Já	Liður 7 í kjarasamningi Alcoa Fjarðaáls, Afls og RSÍ	
403-5	Heilsu- og öryggismálefni starfsmanna	Já	8.6.1, 8.6.2, 8.6.3	
403-6	Fræðsla til starfsmanna varðandi heilsu	Já	8.6	
403-7	Forvarnir og inngríp í tengslum við heilsu og þjónustu starfsmanna tengt viðskiptasamböndum	Á ekki við		
403-8	Starfsmenn sem falla undir sérstakt heilbrigðis- og öryggisstjórnunarkerfi	Já	8.5	
403-9	Atvinnutengd slysum	Já	8.5.1	
403-10	Atvinnutengd sjúkdómar	Já	8.6.3	
<b>404</b>				
404-1	Meðalfjöldi klukkustunda sem starfsmenn fá í þjálfun á ári eftir kyni og starfsgrein	Já	8.8: Mælt sem hlutfall af vinnutíma ekki skipt á kyn eða starfsgrein	
404-2	Námskeið eða þjálfun sem stuðla að því að efla tækifæri starfsmanna til framþróunar í starfi	Já	8.8: Mælt sem hlutfall af vinnutíma ekki skipt á kyn eða starfsgrein	
404-3	Hlutfall starfsmanna sem fá regluleg starfsmannasamtöl til þróunar í starfi, flokkað eftir kyni og starflokki	Já	8.3.1. Í vinnustaðgreiningu Gallup sögðust 62% starfsmanna hafa fengið endurgjöf á frammistöðu frá yfirmanni sínum síðustu 6 mánuði á undan og 72% starfsmanna voru sammála því að hafa fengið tækifæri til starfsþróunar á síðastliðnum 12 mánuðum	
<b>405</b>				
405-1	Fjölbreytileiki stjórnarhátta og starfsmanna	Já	8	
405-2	Hlutfall grunnlauna og hlunninda kvenna af launum karla eftir starfi og starfsstöðvum	Já	8.3.2.	
<b>406</b>				
406-1	Brot á vinnuréttindum og mótvægisáðgerðir	Já (tilgreina ef ekkert brot á sér stað)	Engin tilkynnt brot á árinu 2019	
<b>407</b>				
407-1	Starfsstöðvar og birgjar sem eru í áhættu varðandi brot á rétti einstaklinga til félagafrelsis og kjarasamninga	Já	Engin tilkynnt frávik á árinu 2019	
<b>408</b>				
408-1	Starfsstöðvar og birgjar sem mögulega geta brotið á réttindum barna	Já	Engin tilkynnt frávik á árinu 2019	

GRI staðlar	Titill	Skýrslugjöf	Kafli í skýrslu	Heimsmarkmið/SDG
<b>SAMFÉLAG</b>				
<b>409</b>				
409-1	Starfsstöðvar og birgjar sem mögulega geta brotið á vinnuréttindum starfsmanna	Já	Engin tilkynnt frávik á árinu 2019	
<b>410</b>				
410-1	Þjálfun starfsmanna í mannréttindastefnu eða verklagsreglum fyrirtækisins	Já	Human Rights Policy - Árlega eru haldin námskeið fyrir starfsmenn með fjár- og mannarforáð	
<b>411</b>				
411-1	Atvik þar sem brotið er á réttindum frumbyggja	Á ekki við		
<b>412</b>				
412-1	Fjöldi atvika sem hafa varðað mannréttindabrot	Á ekki við		
412-2	Þjálfun og fræðsla starfsmanna á mannréttindamálum	Já	Human Rights Policy - Árlega eru haldin námskeið fyrir starfsmenn með fjár- og mannarforáð	
412-3	Samningar sem innihalda mannréttindaákvæði eða voru kortlagðir með viðmið mannréttinda að leiðarljósi	Á ekki við		
<b>413</b>				
413-1	Aðgerðir/verkefni í samstarfi við nærsamfélagið - Þróun og stöðumat.	Já	9.1.9.1.2, 9.1.4, 9.1.5, 9.1.6, 9.2, 9.2.1, 9.2.2 9.3.	
413-2	Starfsstöðvar sem gætu haft neikvæð áhrif á nærsamfélagið	Já	7	
<b>414</b>				
414-1	Kortlagning á félagslegum krítterum nýrra birgja	Já	10.3: 100%	
414-2	Neikvæð samfélagsáhrif í virðisæðju og aðgerðir	Já	10.3	
<b>415</b>				
415-1	Fjárframlag stjórnvalda	Engin fjárframlög frá stjórnendum		
<b>416</b>				
416-1	Mat á áhrifum á heilsu og öryggi á sviði vöru og þjónustu	Á ekki við		
416-2	Heilsa og öryggi - Atvik þar sem ekki var fylgt eftir lögum og reglum	Já	Ekkert atvik tilgreint á árinu 2019	
<b>417</b>				
417-1	Reglur varðandi merkingu á vöru og þjónustu	Á ekki við		
417-2	Atvik þar sem ekki var fylgt eftir reglum varðandi merkingar á sviði vöru og þjónustu	Á ekki við		
417-3	Atvik þar sem ekki var fylgt eftir vinnuferlum í kynningar- og markaðsmálum	Á ekki við!		
<b>418</b>				
418-1	Kvartanir er varða brot á persónuvernd eða tap á gögnum viðskiptavina	Já	Engin staðfest atvik á árinu 2019	
<b>419</b>				
419-1	Atvik þar sem ekki er fylgt eftir lögum og reglugerðum á sviði félags- og efnahagsmála	Já	Alcoa Fjarðaál hlaut engar sektir á árinu 2018	

# STEFNU- YFIRLÝSING FJARÐAÁLS

## GILDI

### Heilindi

Við erum heiðarleg, ábyrg og fylgjum í hvívetna lögum og reglugerðum. Við tryggjum öryggi gagna og persónuupplýsinga fyrirtækisins. Við byggjum upp traust með opnum samskiptum við kaupendur, birgja og starfsfólk.

### Árangur

Stöðugar umbætur eru undirstaða góðs árangurs Fjarðaáls. Við stefnum alltaf að bestu gæðum og framleiðni til að mæta kröfum og fara fram úr væntingum viðskiptavina. Við erum stöðugt að finna nýjar leiðir til að vernda umhverfið og starfsfólk á sjálfbæran og samfélagslega ábyrgan hátt.

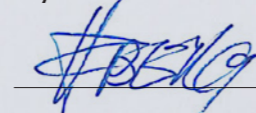
### Umhyggja

Við vinnum á öruggan hátt, stuðlum að velferð starfsfólks og eflum helgun þeirra með þjálfun, hvatningu og fjölbreytileika í samsetningu teyma. Hver einstaklingur nýtir hæfileika sína á eigin forsendum óháð uppruna, kyni og bakgrunni.

## FRAMTÍÐARSÝN

Alcoa Fjarðaál byggir upp fyrirtækjameningu með sameiginlegri sýn um sjálfbæra þróun og samfélagslega ábyrgð með gildi fyrirtækisins að leiðarljósi. Starfsmenn Fjarðaáls vinna á öruggan og ábyrgan hátt, með virðingu fyrir umhverfinu. Við förnum ekki umhverfis-, heilsu- og öryggisgildum fyrir hagnað eða framleiðslu.

Reyðarfirði, 1. október 2019



Tor Arne Berg  
Forstjóri Alcoa Fjarðaáls

### Ábyrgð og ritstjórn:

Dagmar Ýr Stefánsdóttir, yfirmaður samskipta og samfélagsmála hjá Alcoa Fjarðaáli, [dagmar.stefansdottir@alcoa.com](mailto:dagmar.stefansdottir@alcoa.com)

Ráðgjöf: Soffía Sigurgeirsdóttir, KOM ráðgjöf

ISO 9001  
ISO 14001  
OHSAS 18001  
BUREAU VERITAS  
Certification





